

ELŐFIZETÉS

BELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.
NYELVEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDMENYEK.

A hirdetés ára: egy sor egy napra 20 fill.
Hosszabb hirdetésekért külön díj.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérollok: Harc a tőke ellen.
- Sármezey Endre fölolvása.
- A legdrágább város.
- Részlet egy rémregényből.
- Az aradi rabok emlékkönyve.
- Plébános a fogházban.
- Az író-társaság zsúrja.
- Elégett alvás közben.
- A klagyezés.
- Horváth Ádámot letartóztatták.
- A kínzó hipnózis ellen.
- Házasság nyolc borjuért.
- Március 15.
- A lóvasut nagyzol.
- Arad Kossuth-szobra.
- Az első szobor.

Harc a tőke ellen.

Arad, március 16.

A város legutóbbi közgyűlésén abból az alkalomból, hogy a takarékbetétek községi adóját megakarták teremteni, különös és tájékoztalan szavak hangzottak el a tőke ellen. Bebizonyult, hogy még igen sokan ülnek a közgyűlési terem padjaiban olyanok, a kiknek halvány sejtelmük sincs arról, hogy a tőke a mi viszonyaink között milyen hatalmas missziót teljesít s még álmaikban sem tudják elképzelni azt a jövőt, a mely a tőke előtt Magyarországon áll.

Csak ilyen körülmények közt történhetett meg, hogy akadtak, akik élesen kifakadtak ellene s felvonultatták azokat a régi frázisokat, amelyeknek tarthatatlansága már régen bebizonyosodott. Felfedezték, hogy a tőke konzervatív, hogy

csak elvben hirdeti az egyenlőséget, de irtózik annak megvalósításától. Megállapították, hogy lomhán heverő monstrum, a mely a mai formájában inproduktív s a melyet fel kell piszkálni s a köz érdekében igénybe venni, kihasználni, a meny-nyire csak lehet.

Valóságos filippikák hangzottak el a tőke ellen s az ember szinte elfeledte, hogy a város közgyűlésén van, szinte oda képzelte magát egy szociáldemokrata népgyűlésre, amelyen több vehemenciával, mint értelemmel csepegteti hiveibe a tőke elleni gyűlöletet a szociálista agitátor polgármester.

A takarékbetét vitát mindenáron olyan színben akarták feltüntetni, mint egy harcot, melyet a vagyonos osztály ellen indítottak meg a szegény ember érdekében. A takaró, amely alatt ezt a kisdéd játékot elakarták követni, mindenestre tetszetős, de egyszersmind szerencsétlen is volt. Titkolhatatlan volt a cél, amely csak arra tört, hogy férkőzzék azokhoz a zsebekhez, amelyekből még van mit kivenni, de meglehetősen komikus helyzetbe került, mikor ezt a szocialis eszmékre való hivatkozással akarta elkövetni.

Pénz, illetőleg adó kell önöknek jó urak, mire való hát az alakoskodás? Hiszen ennek az adónak ép úgy, mint minden adónak csak a szegény ember adta volna meg az árát. Hiába való itt a szocialista póz, a hang, a gyűlölködés a tőke ellen — csak a tudatlanságukat teszik nyilvánvalóvá, akik ellene szegülnek.

A nagy szocialista írók — akikről pedig aligha tételezi fel valaki, hogy a tőke javára elfogultak lennének — maguk is érezték és vallották a tőke szükségességét, mint a munka egyenértékét. Csak az volt a kifogásuk, hogy nincs meg az aránylagos felosztás munka és tőke között — a minek igazát senki kétségbe nem vonhatja. S viszont az egyenlőség fogalmát sem tekintik ők oly nivónak, mely tehetőséget tehetetlenséggel, szorgalmat, dologtalansággal nivellál, hanem úgy értelmezik, hogy kiki munkája és érdeme szerint aránylagosan részesüljön abban.

S íme, városunk nemes tanácsa felcsap a szocialistánál is szocialistábbnak, rálicítál a modern nemzetgazdákra s kirohanásokat intéz a tőke s annak természeté ellen. Majdnem olyan színben tünteti fel a dolgot, mintha a tőke s vele kapcsolatosan a meggazdagodás vágya megvetendő, üldözendő és kihasználható lenne.

Szegény Franklin Benjamin, ha tudta volna! Dehogy állítottad volna fel nevezetes tételeidet a tőkeképzés feltételeiről, dehogy hangoztattad volna, hogy a meggazdagodás vágya egyike a legtermészetesebb emberi vágyaknak s hogy meggazdagodni csak munka s takarékoság által lehet.

Érdekes az is, hogy ez a tőke elleni agitáció épen nálunk dühöng legjobban — ahol pedig — sajnos — aránylag legkevesebb a tőke. Itt minden bajnak, minden csapásnak a tőke az oka, szinte általános bűnbak, amelyre mindenki rákoni

A hétről.

A titkos szobor.

Szobor vagyok ...

S az ódon közhelyet

Új módra variálnom nem lehet.
Igenis, kérem: fáj minden tagom,
Fáj mind a három mellékalakom.
Fáj a talpzat s az architektúra,
Hej, okom is van a panaszra, búra!
Fáj, — mint madárnak a csukott kalitka. —
Hogy életemnek annyi sok a titka.

Ki gyúrt agyagba, kőbe — még titok:
Az is, ki ezután bírálni fog.
Gyanutlan nézem a járó-kelőt,
Ki meg-megáll homlokzatom előtt.
Egy szót se szólva, csöndben, hallgatag,
És holnap kiderül, hogy — zsüri-tag.
Ma ő se tudja még ilyen mivoltát
S lehet, előtte eztán is titkolják;
A végső percig nem tudja szegény,
Mig egyszer, titkon, éjnek idején
Lecsap rá három álarcos sirály:
„Szobor-bíró vagy. Fuss, — avagy bírálj!”

Mért titkolódzol úgy, öreg Arad?
Titok a földön semmi nem marad.

Paktum-szöveg jól titkolva soh' sincs,
És nem titok a husz éves bilincs.
Rigó Ferencnek diszkrét üzenetje.
Miss Maud Allan-nek huncut toalettje.
Rakovszkynál se a betű-izony,
Ó szerelem és a futó viszony:
Titkára bárki, bárhogy is vigyázhat:
Miért titkos hát egy szobor-pályázat?

Kinek mását agyagba viselem,
Mindent tudott, csak leplezgetni nem.
Nem titkos vágyként hordotta csupán,
Hogy független, szabad hazát kíván.
Nem rejtegette bő körmondatokba:
„Ne maradjunk osztrák járomba fogva!”
Nem alkudott másként, a mint az hitte
Az életét inkább vásárra vitte,
Hol a halálnak vésze öklözött,
Csatákra hegyezett kaszák között;
Majd aztán inkább hazátlan bolyongott,
De a mit egyszer igéül kimondott, —
El nem titkolta, nem csavarta másra...
Mint a mikép az most kerül szokásra.

Szobor vagyok ...

S mig gondok kinja tép,
Jövendő soromról beszél a nép.
S mit szóbeszédből elfülelhetek,
Attól leszek, jaj, igazán beteg.

És fáj, hogy szinte vacogok belé:
Miért tesznek a városház elé?
Hogy a mikor a páros szerda jön,
Csapdossa hátamat a szó-özön,
Az oszlopok alól amely kiárad:
Hogy sült galambként óhajtsák a gyárat,
S ezüst tálcán a tenger vasutat:
A mint új eszméknek fügét mutat,
S bármit kíván egy s másik vállalatja,
Ad aszfaltot, többet, a mennyi köll,
És minden egyes kormányt üdvözl,
Mert erre benne született a hajlam ...

S mindezt kibírjam, mindezt egyre halljam?
A városháza elé cövekelnek,
Hogy a mikor majd szó-birokra kelnek,
Mit ki nem áll nyugodtan a süket:
Én hallgassam meg a beszédjüket.

Te titkos város, rejtelmes sziget!
Ha már titokra vágyik a szived,
Ha annyi kéjjel csábitod köréd
A titkolózás édes gyönyörét:
Van egy tanácsom. Meglásd, az segít,
Titkoljad el — a közgyűléseid!
Mi ott esik: őrizd pecsét alatt,
Ugy tán jobb hirre vergődik Arad ...

Fergács

a pizkosát. Pedig ha tudnák, milyen nagy jelentőségű egy nemzet életében a tőkék keletkezése és megszilárdulása? Lehet e független egy ország, amely szegény? Meginthatatlan tény, hogy a függetlenség, szabadság csakis anyagilag rendezett viszonyok közt élő nemzeteknek jut osztályrészül. S tudva ezt, segédkezet nyujtsunk talán a tőkeképződés megakadályozására? Hiszen akkor Kollonits politikáját folytatnók, aki koldusokká akart tenni bennünket, hogy szabadságunkat körmei közé kaparíthassa.

Igenis, gazdagokká kell lennünk, tőkét kell szereznünk, meg kell teremtenünk minden lehetőséget és alapot a tőke keletkezésére és helyes fejlődésére, mert csak így vivhatjuk ki valóban a függetlenséget. Hazafias frázisok és szólamok a tettek mezején mit sem érnek.

A tőke elleni harc tehát nevetséges. Nevetséges már azért is, mert hiszen sohasem a tőkétől függ, ha morális, vagy immoralis célra használják, hanem attól, aki forgatja. Ha ez jó, vagy gonosz ember, ügyes, vagy ügyetlen, produktív vagy inproduktív, ugyanilyen lesz felhasználása is. Ne affektáljuk tehát a tőke gyűlöletét és megvetését.

Hirdessük a becsületes munkát, a produktív szorgalmat, a fegyelmezett takarékoskosságot és ezek eredményeként a tiszteletet és demó tőkét.

A polgármesteri értekezletek által javasolt takarékbetét adó minderre tekintettel nem volt, hanem abból indult ki, hogy a községi adókat csökkentse, s e célból éhes tekinteteket vetett a takarékpénztárakban állítólag heverő lomha tőkékre. Lássuk csak, ki nyert és ki veszített volna ebben a játékban, ha tényleg keresztül mehetett volna?

Nyert volna mindenesetre az adózó polgár, akinek kevesebb adót kellett volna fizetnie. De nyert volna, még pedig hatványozottabb mértékben a vagyonosabb osztály, a virilista, amely természetesen szintén a megállapított percenttel kevesebb póladót fizetett volna. Ezzel szemben feltétlenül veszített volna az a szegény ember, a ki tőke hián kölcsönökből

tartja fenn üzletét, ekzisztenciáját, mert az kétségtelen, hogy a betétkamat adót tulajdonképpen ő és nem a takarékos fizette volna. De vegyük a jobbik esetet és tételezzük fel, hogy könyörületes volna az a pénzügyintézet s nem a kölcsönvevő, hanem a takarékbetét elhelyezőjén vette volna meg azt. Vajjon milyen képet vána erre a betevő? Talán belenyugodna abba, hogy a takarékos 4% nál is kevesebbet akar fizetni az ő betéte után, holott ha záloglevélben, rentében helyezi el tőkéjét az jövedelmezőbb?

A pénzügyintézetek egymás után adnák be a kulcsot s abból a kárból amely így keletkezne, kinek lenne haszna? Talán a városnak, amely egymás után vesztene el adózási alanyait?

Ha a szegény emberen akarnak segíteni, ne utazzanak a gazdagra. Hogy a takarékbetét adó segítene a városnak és tulajdonul megterhelt szegény adófizetőin, nevetséges hipokrizis. A szegény emberen csak egy dolog segíthet: a progresszív adó. Ez az egyetlen adó, amely nem igazságtalan. Ezek mellett kell szóval és tettel küzdeni, mert úgy illik, hogy akinek sokja van, az fokozottabb mértékben vegyen részt a közterhekben. Követeljük a progresszív adót, hogy ne a nagyon szegény ember viselje a nagyon gazdag ember terhet. Ohajjuk, hogy egyenletesebb legyen a vagyoni felosztás, hogy ne legyenek igen gazdagok mellett igen szegények, de nem helyeselhettük a mi viszonyaink közt a tőke elleni harcot, amelynek hiánya ugyanis mindenkor átokként nehezedett erre a szegény és gyámoltalan országra.

TÁVIRATOK.

A németalföldiek háborúja.

Hága, márc. 15. Celebes szigetéről érkezett hivatalos jelentés szerint azon harcban, amelyben a németalföldi csapatok benszülőttekkel állottak szemben, 280 benszülőtt, közöttük több törzsfőnök elesett, 72 férfi és 200 nő pedig fogságba jutott. A németalföldi csapatok jelentéktelen veszteséget szenvedtek.

A színész-világból.

— Füredi József és Hunyadi Jóska. —

Írta: Krecsányi Ignác.

A jó, ha nem is nagyon régi színészvilág egyik tipikus, bohém alakja volt: Füredi József, a nemrég elhunyt tizszeres családapa.

Füredi József, aki városunkban is huzamosabb ideig működött s kedélyes és bohém természetűe miatt az itteni társaságokban is nagyon kedvelt egyén volt. Szabadkán együtt működött Hunyadi József baritonistával Mándoky Béla szintársulatánál.

Füredit, kinek akkori neve Goldberger József volt, hitelezői nagyon szutyongatták, annyira, hogy már a színháznál sem volt maradása, haza meg pláne nem mert még aludni sem menni.

Törte a fejét, hogyan rázza le némileg a hitelezőket? Honnan kerítsen pénzt?

— Hopp! Megvan! — kiáltott föl egyszerre diadallal. — Zsidó vagyok. Kikeresztelkedem. Keresek keresztapát. Attól majd kiszorítok a keresztapaság révén egy kis pénzt. Az eszmét tett követte.

Megfogta médiumnak Mándoky Gyulát, a direktorát. A legközelebbi próbán megszólítja:

— Direktor ur! Gondoltam egyet.

— No mit, fiam?

— Kikeresztelkedem. Katolikus leszek. Fogadja el a keresztapaságot.

— Nem bánom, gyereköm! — mondja kevés vártatva Mándoky.

A kikeresztelkedés rövid idő múlva megtörtént s Goldberger Jóska Aranyhegyi Józseffé átváltozott.

Aranyhegyi különben úgy forgatta nevét, vallását, mint más a strimfljét. Eredetileg izraelita volt, később református lett, alkalmasint azért, hogy balekot... akarom mondani keresztapát fogjon, végül a római katolikus hitet vette föl.

Mándoky mint keresztapa gavallérosan viselkedett. Csinos összeget adott keresztfiának, aminek a hitelezők örültek legjobban.

Ámde az új keresztfiu nem azért tisztelte meg direktorát, hogy egyszerű ajándékkal kiszurják a szemét. Mikor a hitelezők elkezdtek zaklatni, ami gyakran megtörtént, Aranyhegyi a keresztapához fordult segítségért.

Mándoky egy ideig csak türte a dolgot és fizetett. Végre beleunt a dicsőségbe s kijelentette keresztfiának, hogy takarodjék. Egy krajcárt sem ad többet.

Füredi toszut forralt. Lakótársával, Hunyadi Józseffel összeesküdött Mándoky ellen. Egy szinpadi próba előtt megszólítja Hunyadi:

— Te, Jóska, az igazgató egyedül van az öltözőben. Szinleg vesszünk össze. Én majd szidlak tégedet, te meg szidd az én keresztapámat.

— Jó, — feleli Hunyadi.

S a szinpadon elkezdve a lármát, veszekedést, indultak az öltözőszoba felé.

Sármezey Endre felolvasása.

A motoros forgalomról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Sármezey Endre, az Arad-Csanádi-egyesült vasutak főfelügyelője és az Alföldi első gazdasági vasut igazgatója nagyszámu és diszes hallgatóság előtt felolvasást tartott tegnap a fővárosi Magyar mérnök és építészeti együletben az Arad-csanádi vasutak motorforgalmáról. A felolvasáson jelen voltak Hieronymi Károly volt kereskedelmi miniszter, Czekelius, Stettina és Geduly miniszteri tanácsosok, Schimanek és Zielinsky müegyetemi tanárok.

Sármezey rámutatott arra, hogy ezelőtt a vasutak kizárólagos személyforgalma ország-szerte veszteséggel járt, ebből az Arad-Csanádi vasutakra 1903. előtt körülbelül 180,000 korona esett. A motorkocsik alkalmazásának következtében az Arad Csanádi vasutak ma már körülbelül 800,000 korona nyereséget mutathatnak ki. Hogy a m. kir. államvasutak ezen a téren nem tudtak ilyen eredményeket elérni, azt Sármezey főként annak tulajdonítja, hogy a motorok tartalék-felszerelésében nagy hiány van és hogy erre a szolgálatra kiképzett személyzete nincsen.

A felolvasás után érdekes vita indult meg, amelyben résztvettek Zielinsky müegyetemi tanár, Sármezey Endre és Hieronymi Károly volt kereskedelmi miniszter.

Zielinsky felvilágosítást kért az üzemyereségről és azután Sármezey figyelmét a vágány nélküli Train-Renardra hívta fel, amelynek szisztemája a vontatási tehernek és a teherszállítási képességnek még kedvezőbb alakulását eredményezi és szükségszerűen sineken is alkalmazható lenne.

Sármezey erre azt felelte, hogy az Arad-Csanádi-vasutak igazgatósága valamikor be akarta vezetni Hevesy mérnöknek két vágány nélküli Train-Renardját a brád és abrudbányai állomások között.

Hasonló értelemben szólalt fel Hieronymi Károly volt kereskedelmi miniszter is.

— Te akarsz engem becsapni, te svindler, te csaló, naplopó! — kezdi Hunyadi.

— Naplopó, csaló vagy magad! Te éhenkórász! Te potyafráter! — vág vissza Füredi már az öltözőszobában.

— Az istennyila üssön a keresztapádba! — mondja Hunyadi.

Mándoky arca megnyulik s nagyot néz.

— Hagyj békét a keresztapámnak, te gazember! — védekezik Füredi.

— Gazember volt a keresztapád, érted, te csirkefegő!

Mándoky csak hallgatja, csak hallgatja a rája szórt szép titulusokat. Mikor a dolog már nagyon is verisztikussá, nagyon drasztikussá kezd válni, kijön a sodrából s rájuk kiált:

— Kitakarodtok innen, akasztófáraló gazemberek. Rögtön behivom a háziszolgát s mindkettőtöket kidobatlak.

A két cimbora kisomfordált s nagyot nevetett. Mándoky csak napok múlva tudta megturpisságukat.

Füredi sokáig működött Temesvárott is. A közönség nagyon szerette. De különösen szerették „Jóska“-t a társaságokban. És Jóska is nagyon szerette a társaságot és a jó italt.

Ilyenkor aztán Füredi vitte a szót és mulattatta a társaságot akár reggelig. Szavalt, adomázott, énekelt és úgy cimbalmozott a szájával, hogy ezzel az egy produkciójával akár beutazhatta volna az egész országot.

Persze a mulatság fénypontja volt az a jele-

Föltámadt a hőskor csodás világa
S belé a vén föld végigreszketett.
Sok százados sirtól kitört az eszme
S csinált számunkra új történetet.
Történetet, határost a csodával,
Mít ha regélnék még élő nagyok,
Beleszédül agyunk a diadalba
S szemünkön fényes, büszke köny ragyog.

A tapsvihar lecsillapultával *Ditrichstein* Bernát urhölgy lépett a dobogóra. Rendkívül érdekes társadalmi problémákat feszegető felolvasása, mely a nőkérdéssel foglalkozott, mindvégig lebilincselte a hallgatóság figyelmét. Az ismert író egy francia hirlapi cikk nyomán elmés és csiszolt írásmódozában készítette felolvasását, amely után percekig zugott az ünneplő taps.

Ezután az aradi társaságok egyik kedvence, *Glück* Ilonka kisasszony zongoraszáma következett. A fiatal urhölgy fejlett művészi érzéssel, valóságos virtuóz módjára játszott el néhány zeneszámot, amelyek annyira tetszettek, hogy ráadást is kellett adnia. Az élvezetes zongoraszámokat szünni nem akaró taps követte.

Végül *Kaszab Géza* kollegánk *Egy nadrág következményei* című humoreszkjét olvasta fel, illetve adta elő *Beregi Sándor* színművész. A szípkázó ötleteknek valóságos tűzijátéka volt ez a rövid elbeszélés, mely *Beregi* kitűnő előadásában még jobban érvényesült. A közönség nem fogyott ki a kacagásból s a felolvasás befejeztével hangosan hívta a szerzőt, aki azonban nem volt jelen.

A szépsikerű zsúr biztatás lehet az író-társaságnak a jövőre nézve

Elégett alvás közben.

Póruhárt aradi kovácmester.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Egy aradi kovácmester ma este kevés híja, hogy áldozatul nem esett a maga vigyázatlanságának. A műhelyében ugyanis tüzet gyújtott és ittas lévén, a tűz mellett elaludt. A kovácmester az égő szénre tett kézzel aludt, a szén lángralobbant és leégette az öt ujját. A szerencsétlen ember csak akkor ébredt fel, amikor mind az öt ujját szénévé égett. A maga nemében páratlan esetről az alábbi tudósítás számol be:

Rédermacher Pál kovácmester ma estefelé ittas állapotban tért haza Part-utca 18 ik szám alatt levő lakására. Minthogy még el akart végezni egy sürgős munkát, a műhelyében tüzet rakott. Az ittas ember megdermedt balkezét a szénre tette és közben elaludt.

A lassan égő szén egyszerre lánggal kezdett égni s a tűz *Rédermacher* ujjait pörkölte. A kovácmester olyan mélyen aludt, hogy nem érezte a fájdalmat. A lángok pedig tovább nyaldosták a kezét és balkezének mind az öt ujját leégették. *Rédermacher* csak akkor ébredt fel, amikor az ujjai szénévé égtek. Az irtózatossá váló fájdalom magához térítette az önkívületi állapotban levő embert, aki kétségbeesetten kezdett segítségért kiabálni.

A házbeliék a kiáltozásra berohantak a műhelybe, ahol *Rédermacher* iszonyu kinek között fetrengett a földön. Hamarosan értesítették a rendőrséget, ahonnan *Hoffmann* Győző ügyeletes rendőrtiszt ment ki a helyszínére. *Hoffmann* kihallgatta a szerencsétlen embert és bekísérte a megyei kórházba, ahol az égési sebeket bekötözték.

A kórházban *Rédermacher* a kiállott fájdalom következtében el esztette eszméletét. Állapota annyira súlyos, hogy sokáig lesz kénytelen az ágyat őrizni.

Kép a jövőből.

(Az országgyűlési tudósításból.)

A képviselőházban ma elemi erővel dult a nemzetiségi pártok hét ótatartó obstrukciója. A ma délelőtti ülés felét *Hodza Milán* a jegyzőkönyv mondatszerkezetei körül tett észrevételei s az ezzel kapcsolatosan kifejlődött viták töltötték ki, a másik felét *Vajda Sándor* a házszabályok alkalmazásának módjai körül való eljárás tárgyában emelt kifogásai, ugyancsak személyes megtámadtatás címén tett felszólalásai töltötték ki.

A fárasztó ülés az éjszakába nyult. A gótikus teremben kigyúltak a lámpák. Az elnök tizenötödöszer rendelt szünetet. A szünet után izgalmas csendben nyílt meg a gyűlés. Mindenki érezte, hogy valaminek történnie kell. *Apponyi Albert* szólalt föl, hogy a felekezeti tanítók törvényjavaslatát megvédje. A miniszter fülsiketítő

zajban folytatta beszédét. *Brediceanu* Korjolán kereplőt forgatott, *Vlár Aurél* pedig egy hazulról hozott havasi kürttel szórakozott. Végre csak annyit lehetett hallani, hogy a miniszter így szólt:

— Legyen vége... Szavazzunk!

E szavakra *Rakovszky* alelnök zsebkezdőt vett ki a zsebéből és a többség felé lengett. A többség föállt és megszavazta a javaslatot.

Óriási botrány tört ki erre. *Pop C. István* dr. tintás üveget dobott az emelvényre. *Oncu Miklós* pedig még kegyetlenebb édenyt. *Goldis László* egy vonalzóval akart az elnöknek rohanni. Ez azonban gyorsan berekesztette az ülést. A Ház előtt a román egyetemi ifjak nagy tüntetést rendeztek. Többeket letartóztattak, de igazolás után szabadlábra helyeztek.

Kirdelemény.

— A Kossuth-szobor pályázathoz. —

FELVÉTELNEK

jól nevelt zsűritagok. Diszkréción belüli dolog. Aki vakosságával bizonyítja, hogy egyik pályázó művét sem látta, előnyben részesül.

Plebános a fogházban.

A csanádapácai bankpanama hőse.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 16.

A csanádapácai bank sikkasztója: *Bartha* István tudvalevőleg vizsgálati fogságban van. *Bartha* mióta fogságban van, folyton nyugtalan, nagyon ideges természetű lett. Mindig ártatlanságáról beszél. Annyit elismer, hogy kisebb-nagyobb szabálytalanságot követett el, de sikkasztást egyáltalán nem.

Azt állítja, hogy amikor megalakította a csanádapácai szövetkezetet, egyesek nagy ellenségeskedéssel fogadták ezt, ennek tulajdonítható, hogy a szövetkezet deficittel küzdött. Mikor már látta, hogy a szövetkezet nem életképes, akkor határozta el magát a népbank részvénytársaság megalapítására. Rövid idő alatt ez sikerült is neki. De mivel a megbukott szövetkezetnél több szegény ember volt anyagiilag érdekelve, hát nem akarta ezeknek az anyagi romlásukat és a hiányt — mely először csak 2—3000 korona volt — a népbank pénztárából pótolni. Ezek a pótlások később ezrekre szaporodtak föl, úgy, hogy amikor összeszámolta magának a hiányt, már akkor 27.000 korona hiány volt. Ekkor már természetesen nem tehetette meg azt, hogy a szövetkezet részére szabálytalanul fölvevett kölcsönöket beszüntesse, hanem abban reménykedett, hogy ha

jobb pénzügyi helyzetbe jut, majd visszateszi a népbank pénzét.

Akkor, mikor rájöttek erre a szabálytalanságokra, de nem sikkasztásra, — mondja *Bartha* — 27 érdekelt részvényes előtt őszintén megmondtam, hogy miként áll a dolog, egyben kijelentettem, ha nem hozzák nyilvánosságra ezt a bankot is súlyosan érintő ügyet, negyvennyolc óra alatt az utolsó fillérig megtérítem a hiányzó összeget. A jelenvoltak el is fogadták ajánlatomat, de már egy óra múlva a huszonhét részvényes közül kettő kivált és ígéretét megszegve, följelentést tettek ellenem.

Ha ezt nem teszik meg, most nem vagyok ebben a helyzetben és a népbanknak sem volna kára, mert előkelő összeköttetésem folytán feltétlenül meg tudtam volna szerezni a hiányzó összeget. Most már ez bizony nagyon kétséges, mert a történetek után — s ez természetesen is — kinek volna akkora bizalma irántam, hogy 60—70.000 korona kölcsönt adjon.

Bartha azért *bizik nagyon kiszabudulásában*, mert — mint mondja — *lehetetlen rábizonyítani* azt, hogy a saját céljaira használta volna fel a hiányzó összeget.

Sikkasztást így nem is állapíthatnak meg, csupán szabálytalanságot, ami nem ok arra, hogy egy embert vizsgálati fogságban tartanak.

A vizsgálat azonban mást állapíthatott meg, mint szabálytalanságot, mert *Barthát* továbbra is vizsgálati fogságban tartják.

Egyébként *Bartha* védője, *Gerle Imre* dr. ma tudósítók előtt úgy nyilatkozott, hogy *Bartha* összeköttetései arra engednek következtetni, hogy a hiányzó pénz megtérül és a plebánost fölmentik a sikkasztás vádjától.

Bartha István a fogházban nem szívesen érintkezik senkivel, mert a fogság igen megviselte. A nagy izgalomban teljesen lefogyott, sápadt, beteges kinézése van és túlságosan ideges.

A kizsákolás ellen.

Egy örült rémlátásai.

Följelentés az aradi ügyészségnél

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Az aradi ügyészség porlepte irattárában ma egy különös beadványt adtak át az örök feledés homályának. A beadvány egy Nagy József nevű bécsi magyarnak fölmentése, amelyet az aradi — cs. és kir. — nak címzett — törvényszéknek küldött meg és amelyben jogvédelmet kér Krémer József nagyszzebeni kocsmárosnak hipnózis útján elkövetett kizsákolásai és bűnös üzelméi ellen. Az aradi törvényszék áttette a följelentést az ügyészséghez, amelynek vezetője, Szokolczay Lajos irattárba tette a zavarodott elméire valló ember följelentését, mert büntetendő cselekmény főforgását nem igazolja és az ügyészségnek elég dolgot ad a vádindítvány készítése a valóságos bűnügyekben. A rémlátásokból való kigyógyítás pedig nem az ő, hanem a pszichiáterek hatáskörébe tartozik.

Az öröngésbe kergető hipnózisról és a ennek segítségével előidéztet gyötrelmekről így kesereg a hóbortos följelentő:

Nagyságos cs. és kir. törvényszék.

Arad.

... Hipnotizáló erő fejlesztése által 18 év alatt szenvedett silylődésem és kizsákolásom után sikerült fölfedeznem Krémer József nagyszzebeni lakost, lakik Rizskása-utca 4. szám alatt, aki hipnotizáló erő által még igen számos bűnös tetteket követett el, amelyek a világ történetében a legkülönösebb esetek között foglalhatnak helyet.

Már 15 éves koromban szabadgondolkodású voltam és nem egyeztem meg a külföldi szociáldemokraták azon nézetével, hogy isten nincsen s minthogy azon véleménynek adtam kifejezést, hogy az emberi nem egy felsőbb hatalom rendelkezése alatt áll, ezzel egyszersmind gondolataimmal és óhajaimmal számtalanszor azon láthatatlan felsőbbséghez fordultam, hogy ha létezik, miért nem ad csudát mint évi ezredekkel azelőtt, hogy ezen két ellenséges nézet egyesüljön?!

... Nagyszzebenben Lentmann vendéglőjében többször megfordultam. A szép fiatal asszony rövid idő alatt özvegységre jutott, akivel szívesen társalogtam volna, de nősülésre sohasem gondoltam. Azonban valami különös erőszak vonzott azon házhoz s ugyanezen időben bárhol jártam is, hangokat hallottam. A hang mindannyiszor változott és többször találtam a Lentmanné házában jósnoket, ami nem volt föltűnő, de később küldetésem folytán fölvilágosodtam, hogy a jóslás a hipnotizálással vagy meszmerálással összefüggésben áll s a kártya csak kifogási eszközül használtatik. Miután nevezett házban Lentmanné Krémer ur felesége lett, a jelek minden tekintetben alkalmasabbá lettek és még éjjel sem volt nyugtom. Tagjaimon erős rángatózások történtek és én a legdermesztőbb hidegben is fölkeltem, Krémer ur házát megközelítve csak azt tapasztaltam, hogy Krémer okozója összes szerencsétlenségemnek, de ez mind hiábavaló, mert ő teljes életében egy hipnotizáló némbor (?) volt s egy szörnyeteg, amelyet csak az afrikai rengeteg erdejében évszázadokkal lehet felfedezni.

Krémer delejes hipnotizáló erejével borzasztó kizsákolásokat követett el rajtam, úgy hogy a nagyszzebeni kórházban több négy hónapnál a halállal küzdöttem s valósággal egy bórrel

födött csontvázhoz hasonlítottam, miközben többször óhajtottam véglehellem bekövetkezését. Hogy engem nem sikerült megölni, úgy mint másokat, kik világosságra hozták volna bűnös tetteit, ezt csak annak lehet tulajdonítani, hogy a sok büntetett elkövetése folytán megtört az ereje. Nem könnyű lesz mindent fölfedezni, mert Krémernél oly nagy az erő, hogy más médiumai önkéntelenül engedelmessékednek.

Jelenleg a következő törvényszékekhez irtam: Budapest, Szamosújvár, Nagyenyed, Gyulafehérvár, Arad, Ungvár és Munkács. Ezenkívül Budapest megye alispáni és polgármesteri hivatalának. A nagyszzebeni törvényszéket jelenleg kihagytam, mert remélhető, hogy ott mindenben Krémer urnak igaza lesz.

Az aradi ügyészség megtisztelve érezte ugyan magát Nagynak beléje helyezett bizalma által, de a följelentést, mint bűnvádi eljárás megindítására alkalmatlant, betekintés után félretette. Nagy tehát most már csak a többi hatóságoktól várhatja a megtorlást hipnotizáló megrontójával a szép fiatal kocsmárosné férjével szemben.

Az első szobor.

*

A mikor Arad második nagy szobra oda jutott, hogy készen álló tervek várják a döntést, — érdekes visszapillantást vetni arra a nagy utra, a melyet az első szobor, a vértanuk emlékszobra tett meg az eszme megpendítésétől kezdve, a terv-pályázaton keresztül, a megvalósulásig. Annál kevésbé lesz értelem nélkül való munka, mert az első szobor történetének mozzanatai összehasonlításként kinálkoznak a másodiknak lefolyása mellé.

Amint az tudvalevő, a vértanuk-szobor eszméje mindjárt a kiegyezés után fölvetődött. Arad város 1867. június 22 én tartott közgyűlésén mindjárt kiküldték a szobor-bizottságot, a melynek tagjai voltak: Atzél Péter polgármester elnöklésével dr. Aradi István, Bettelheim Vilmos pénztárnok, Mayer Imre, Nagy Sándor alispán, Szvatek István és Vas István. Ezt az első szobor-bizottságot — akik közül ma már senki sincs az élők sorában, — 1876-ban ujjaalakították. A második szobor-bizottság tagjai voltak: id. Andrányi Károly, id. Bettelheim Vilmos, Boros József, dr. Chorin Ferenc, Hász Sándor, Kristyóry Zsigmond, Molnár Pál, Páris János, dr. Schusztér Illés, Urbányi János, Varjassy József. Az aradi 1848/49 es honvédegyelet e bizottságba a következőket delegálta: dr. Aradi István, Dániel Béla, Lukácsy Miklós, Nagy József, Rotter János, Schenovitz Frigyes, Gruber János.

Ez a két bizottság az egész országban nagy buzgalommal folytatta a gyűjtést. E mellé 1876-ban Budapesten is szobor-bizottságot alakítottak a negyvennyolcas honvédek. A budapesti szobor-bizottság tagjai voltak: Gáspár Endre tábornok, Krivácsy József ezredes, Komáromy Alajos és Majoros István századosok, Iby Henrik és Sebestyén József főhadnagyok.

A pályázatot 1877. január 27 én írták ki. A pályázat a szobor költségeit 80—100,000 forintra tette. A pályázatot az aradi és budapesti lapokon kívül — bizonyára a nagyobb érdeklődés fölkelte végett — a bécsi Allgemeine Bauzeitung-ban, a berlini Deutsche Bauzeitungban, a Kölniische Zeitung-ban és a Neue Freie Presse-ben tették közzé.

A zsüri tagjai az elnökök kivételével mind Budapesten laktak, úgy, hogy az Aradra érkezett szoborműveket is Budapestre kellett szállítani a zsüri ítélezése végett.

A bíráló bizottság elnöke Atzél Péter főispán, akadályoztatása esetén Salacz Gyula polgármester volt; a bizottság tagjai voltak: Pulszky Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója, Ráth György, utóbb az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatója, Engel József szobrász, a Széchenyi szobor tervezője, Hegedűs Kándi, Keleti Gusztáv festő, Than Mór festő, Steindl Imre építész, az Országhoz épületének tervezője és Pasterner Gyula egyetemi tanár. Ez a bizottság később kibővült Ybl Miklóssal, a királyi palota tervezőjével és Henselmann Imre, a jeles régészszel.

1878. december 21-én tartotta Pulszky Ferenc elnöklésével döntő ülését a zsüri, amelyen, Engel József és Than Mór kivételével a bizottság minden tagja jelen volt. A bizottság az első díjat Huszár Adolf A hazá minden előtt jelégjü művének, a második díjat Feszler Lászlónak, a harmadik díjat Feszler Leó bécsi és Eisensorf Ferenc budapesti szobrásznak ítélte oda. A második díj nyertese a budapesti Kálvin-tér szobrának tervezője.

A zsüri ítélete alapján 1879-ben Huszár Adolfot megbízták a kivittel. Huszár Adolf megkezdte a munkát, de 1885. január 21-én meghalt. A város az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat ajánlatára amelyet, Ipolyi Arnold elnök, Keleti Gusztáv igazgató és Szmracsányi Miklós dr. tükár írtak alá, Zala Györgyöt bizta meg a kivittel, akinek Mária Magdolna című szoborcsoportozata akkoriban nyerte meg a képzőművészeti társulat nagy érmét. Zala kötelezte magát, hogy a szobor 1889. október 6 án leleplezhető lesz, de, amint tudvalevő, Zala György a Huszár Adolf örökéből egészen új, önálló munkát csinált, s a szobor-leleplezés csak 1890. október 6-án történt meg. A szoborra összesen 132,921 frt. 77 krajcár gyűlt össze.

A legutolsó szobor-bizottság meg közvetlenül a szoboravatás előtt való napon, október 5 én ülésezett. Ezen az ülésen jelen voltak: Salacz Gyula polgármester elnöklésével: Barabás Péter, Mülek Lajos, Schusztér Illés, Institoris Kálmán, Parecz István, Boros Vida, Barabás Béla, Schenovitz Frigyes, Bing Vilmos, Gruber János, Kristyóry János.

Az aradi Kossuth-szobor a gyűjtés idejét rövidebb idő alatt tette meg; remélhető, hogy a pályázattól a leleplezésig is hamarabb eljűt, mint a meddig a vértanuk szobrának kellett küzdenie.

Horváth Ádámot letartóztatták.

A képviselő tragédiája.

Az Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, március 16.

Horváth Ádám dr. volt országgyűlési képviselő a minap a budapesti Rudas fürdőben öngyilkosságot kísérelt meg. Súlyos sérülésével a Rókus kórházba vitték.

Ma a kecskeméti királyi ügyészség megkeresést intézett a budapesti főkapitánysághoz, s közli, hogy Horváth Ádámnak március 8 án hivatali sikkasztás miatt a reá kiszabott egy évi börtönbüntetést meg kellett volna kezdenie. Felszólítja az ügyészség a főkapitányságot, hogy Horváth Ádámot, ha állapota megengedi, tartóztassa le. Miután Horváth ma teljesen felgyógyult és a Rókus-kórházból elbocsátották, a rendőrség letartóztatta és nyomban átadta az ügyészségnek.

A kórházi főorvos már tegnapelőtt közölte Horváth Ádámmal hogy semmi baja sincsen

és kimehet a kórházból. De Horváth arra kéri, engedje meg, hogy még hétfőig a kórházban maradjon.

Tegnap este 6 órakor egy detektív jelent meg a kórházban és közölte a kórház felügyelőjével, hogy Horváthot le kell tartóztatnia. A detektív a felügyelő társaságában fölment a beteg szobájába, odalépett Horváthhoz és így szólt:

— A törvény nevében le kell önt tartóztatnom.

Horváth nem ellenkezett, sóhajtott egyet és rögtön hozzálépett az öltözködéshez. Csak mikor a földszintre értek, fordult e szavakkal a felügyelőhöz:

— Mondja meg az uraknak, hogy köszönöm az odaadó ápolást.

Horváthot még ma délután Kecskemétre szállították fogházbüntetésének megkezdése végett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A drótostót, operette. E tel: Az éjjeli menedékhely, dráma. Jonny Lillian szerepében táncosnő (színpad víz alatt) föllépte. (B. bérletszűnet.)

Hétfő: Gésák, operette. Ferenczy Károly vendég-fölléptével. (Bérlet B.)

Kedd: Koldusgróf, operette. Ferenczy Károly vendég-fölléptével. (Bérlet C.)

Szerda: Veni lányok, vígjáték. (Bérlet A.)

Csütörtök: Zsidónő, ópera. Jiraszek Ilona vendég-fölléptével. (Bérlet B.)

Péntek: Lovag ur, vígjáték. Beregi Sándor búcsú-föllépte. (Bérlet C.)

Szombat: Rosenkranz és Gildenstein, vígjáték. Bácsné Maár Julia búcsúföllépte. (C. bérletszűnet.)

Vasárnap: Felhő Klári nép zámua. Kaposy Józsa búcsúföllépte. (Bérlet A.)

Két búcsu.

A jövő hét színházi műsorába az aradi színház két kiváló tagjának búcsuja illeszkedik. Az egyik a *Bácsné Maár Juliáé*, a vidék legjobb, legaranyosabb vígjátéki anyja színésznőjé, aki közel negyedszázadon keresztül volt az aradiak dédelgetett, kedvenc művésznője és aki most megrongált egészsége miatt nemcsak a közönségtől, de a színpadtól is végleg búcsút vesz.

Utóljára szombaton „Rosenkranz és Gildenstein”-ben lép fel. Búcsuja alkalmából az aradi színház tagjai a következő meghívót bocsátották ki:

Városunk művészet iránt érdeklődő közönségét tisztelettel meghívjuk a *Bácsné Maár Juliá* tiszteletére rendezendő búcsu-előadásra, mely az aradi Nemzeti Színházban 1907. évi március hó 23-án fog lefolyni.

Abból az alkalomból, hogy színházunk érdemes művésznője 33 éves működése után megvált a színpadtól, nem mulaszthatjuk el, hogy illőképen ne méltányoljuk érdemét. Tiszteletreméltó a 33 éves munkálkodás bármely téren s ha a színészetnél tölti ezt valaki becsülettel, még nagyobb elismerést érdemel. Ezért hívjuk fel a közönség figyelmét, hogy a színházban való megjelenésével fejezze ki az ünneplésben való részvételt, midőn Bácsné Maár Juliá társulatunk ezen érdemes tagja búcsuzik. Színr kerül ezen alkalommal Rosenkranz és Gildenstein vígjáték.

Bizonyosra vesszük, hogy a közönség rokonzásával találkozunk, midőn a művészi pálya kiváló büszkeségének nyújtjuk a pálmát.

Az előadásra jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál. Arad, 1907. március hó.

Tisztelettel

az aradi színtársulat.

A másik búcsuzó tag *Beregi Sándor*, az aradi Nemzeti Színház fiatal szerelmes színésze, aki virágvasárnaptól kezdve Nagyváradra szerződött. Pénteken e hó 22-ikén a „Lovag ur György apród” szerepében búcsuzik az aradi közönségtől.

Beregi Sándor, aki az aradi színtársulat egyik legrokonszenvesebb, legtehetségesebb tagja, két évvel ezelőtt jött Aradra és ezen idő alatt annyira megnyerte a közönség tetszését és szeretetét, hogy most igaz sajnálattal válnunk meg tőle. Szerelmes színész szerepeket játszott: nehéz szerepkört, amely kiforrott művészetet, sok intelligenciát és mindenek felett tehetséget kíván és hogy ő mindeme eszközkel rendelkezett, arról elég bizonyosságot tesznek azok a sikerek, amelyeket itt Aradon aratott. Az elmúlt évben *Bernstein „Baccarat”* című drámájában aratta legjelentősebb sikerét, az idén pedig *Csergő Hugó „Lovag ur”* című vígjátékában. Ez utóbbiban, amelyben művészelete úgy a közönség, mint a kritika részéről osztatlan elismerésben részesült, búcsuzik el az aradi közönségtől, mert virágvasárnaptól kezdve már Nagyváradra köti szerződése. Hisszük, hogy a rokonszenves, jómodoru színészt művészetében még jobban megerősödve, még jobban kifejlődve fogjuk csakhamar, mint az aradi színház szerződöttét tagját viszontláthatni.

G. A.

* **Színpad a víz alatt.** Ezzel a csábító felhívással jelentek meg a mai színlapok. Hirdették érdekes, színes plakátok Lillian kisasszony fölléptét. Tagadhatatlan, hogy Lillian kisasszony produkciója érdekes, de ebben neki van a legkevesebb érdeme. Egyedül a kitűnő reflektor, mely gyönyörű színváltozatokat vetített, érdemel dicséretet. A kisasszony táncszerű mozdulatokkal kísérte a reflektor működését. A közönségnek tetszett a mindenesetre érdekes táncprodukció és tetszésének több ízben hangosan adott kifejezést. Lillian kisasszony táncát megelőzőleg a Déryné ifjasszony került színre. A darabban Imling színigazgató szerepét a beteg Faludy helyett *Marházy Miklós* játszotta. H. G.

* **Zsigmondy Anna távozása.** Általánosan kedvelt, ambiciózus és kedves tagját veszteli el az aradi színtársulat Zsigmondy Anna személyében, ki virágvasárnaptól Zilahy debreceni színtársulatához szerződött. Zsigmondy Anna mindig gondos készültséggel játszotta meg szerepeit Török, színpadikus színésznő, aki ritka szép és bájos megjelenésével, mindig kellemes jelenség volt a színpadon.

A kiegyezés.

Kossuth ceglédi beszéde

Egy elhalgatott passzus.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, március 16.

A kiegyezési tárgyalásoknak teljesen új jelleget és irányt adott Kossuth Ferenc tegnapi ceglédi beszéde. Politikusok ma egyébről sem beszélnek, mint arról a beszédről, amely általános vélekedés szerint világosan azt jelenti, hogy szó sem lehet a két kormány közt való meggyezéséről.

Azok, akik Kossuth Ferencet Ceglédre kísérték, azt mondják, hogy a beszéd hivatalos kiadásából kimaradt egy rendkívül érdekes passzus, amely pedig Kossuth Ferencnek a délutáni lakomán mondott beszédében igen feltűnt.

— Uraim! — mondotta — Kossuth Ferenc ragyogó arccal alkudozunk az osztrákkal s az alku részleteiből természetesen semmit sem árulhatok el. A szívem mégis parancsolja, hogy legalább annyit mondjak el, hogy a mostani kiegyezési tárgyalásokból a nemzetnek, az országnak olyan hatalmas vívmányt hozunk

amilyenről tíz esztendővel ezelőtt még álmódni se mert volna a magyar.

Zugó éljenzéssel és tapsal fogadták a jelen voltak Kossuth Ferencnek ezt a nagy fontosságú nyilatkozatát s azoknak, akik hallották, nagyon feltűnt, hogy a lapok részére nem adták ki.

Kossuth Ferenc tegnapi ceglédi beszéde a függetlenségi párt tagjaira is a legkedvezőbb benyomást gyakorolta. A párt tagjai, akik között a hosszulejárati szerződés nagy riadalmat okozott s akiket a választók közül egyik türelmetlenség a másik után ér, hogy önálló vámterület nélkül nem képzelhetik el az Ausztriához való viszonyt, a *hétfői* értekezleten kifejezésre fogják juttatni a megelégedésüket Kossuth Ferenc határozott kijelentése felett, hogy a gazdasági közösségnek 1917. év a határvé. Amint halljuk, *Eber Antal* képviselő fogja a párt nevében ezt elmondani s egyben annak a biztos hitének ad kifejezést, hogy az a szerződés, amely 1917-től fogva állapítja meg Auszriához való gazdasági viszonyunkat, teljes, feltétlen és félre nem magyarázható védelmet biztosít a magyar ipar nyugodt és zavartalan fejlődésének.

Bécs-ből táviratozzák: Az osztrák miniszterek és szakelődök holnap Budapestre érkeznek és délután megkezdik a tárgyalásokat. Első sorban a fogyasztási és vámelkülönítés dolgában folytatják a tárgyalásokat. Ebben a kérdésben a két kormány álláspontja meglehetősen közeledett egymáshoz. Az osztrák kormány azonban csak abban az esetben hajlandó a fogyasztási vámelkülönítést elfogadni, ha a többi nagyfontosságú kérdésekben is megállapodnak. Így főképp a hosszú lejárati kiegyezés kötéséhez fűzik a következtetéseket. Mivel pedig a magyar politikusok határozottan antipátiával fogadták a hosszú lejárati szerződés követelését, lehetséges, hogy a kiegyezés megkötése nem sikerül és a tárgyalást eredménytelenül fejezik be.

Ma osztrák minisztertanács volt, amelyen az összes miniszterek és a szakelődök vettek részt. A tanácskozáson az eddigi konferenciák eredményét vitatták meg és a kiegyezési kérdés jelenlegi állásáról tárgyaltak. A tanácskozásra nagy befolyással volt Kossuth Ferenc tegnapi beszéde.

A szemfényvesztő formula.

Kossuth Ferenc tegnapi beszédét, amelyben a kiegyezés kérdéséről nyilatkozott, úgy Magyarországon, mint Ausztriában félrefértették. A kiemelendő tények, amelyeket Kossuth beszédében hangoztatott, egyrészt a közbenső vámokra, másrészt az önálló magyar jegybankra vonatkoztak.

Ami a közbenső vámokat illeti, a két kormány között — mint jól értesült forráshól jelentik, — már folyt a jegyzék-váltás, amely pontosan megjelöli azokat a cikkeket, és pedig magyar részről az iparcikkeket, osztrák részről pedig a mezőgazdasági termékeket, amelyek után közbenső vámokat fognak szedni, sőt már a teljes összeget is megállapították, amely ily módon befolyna.

Az önálló jegybank dolgában Kossuth beszédében csak azt akarta megállapítani, hogy Magyarországnak tagadhatatlan joga van 1910-ben az önálló jegybankot felállítani.

Hétfőn kezdődnek Budapesten a kiegyezési tárgyalások és valószínűleg sikerrel fognak végződni, amennyiben a két kabin között részben már létrejött a megállapodás és több fontos kérdés mindkét félre kedvezően intéződött fel.

HIREK.

— **Wekerle Bécsben.** Bécsből jelentik: Ma politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a legközelebbi napokban, talán már hétfőn audiencián jelenik meg a király előtt. A miniszterelnök audienciája meg fogja előzni az osztrák miniszterek budapesti útját is.

— **Fejérváry és Vörös készenlétben.** Bécsből jelentik: Beavatott körökben feltűnést kelt a volt darabontkormány tagjainak sűrű bécsi utazgatása. A múlt héten *Kristóffy*n kívül *Fejérváry Géza* és *Vörös László* járt a császárvárosban. Fejérváry a Hotel Meisel és Schadn-ben, Vörös pedig a Hotel Imperial ban szállott meg. Reggel érkeztek, az egész napot a szállón kívül töltötték s este megint elutaztak. Vörös Lászlótól egy ismerőse megkérdezte, mi járatban van, aki erre mosolyogva ezt felelte:

— Majd elvállik! *Hivtak!*

Ugy beszélnek, hogy Vörös holt bizonyosra veszi, hogy az ő játéka még nem fejeződött be egészen. Dacára, hogy multkoriban egy nagy vállalat élére hívták s öt éves szerződést kínáltak neki, a kedvező ajánlatot a volt kereskedelmi miniszter azzal utasította vissza, hogy *öt évre semmiesetre sem kötheti le magát.*

— **A belga királyt szélhűdés érte.** A tegnapi nap folyamán *Brüsszelben* az a hír került forgalomba, hogy *Lipót királyt* szélhűdés érte. A hirt, mely bizonytalan formában lépett föl, nyomban megcáfolták. S ma erre vonatkozólag a Berlinben megjelenő „*Lokalanzeiger*,” mint nekünk Berlinből jelentik, ezt a hirt kapja *Brüsszelből*: A klerikális *Patriot* fentartással közli újra, hogy *Lipót királyt* *Beaulieuxben könnyű szélhűdés érte.* A hirt hivatalos helyen eddig nem erősítették meg. Ilyenformán csakugyan nem lehet tudni, hogy *Lipót királyt* szélhűdés érte-e vagy nem?

— **A Salome bemutatója elmaradt.** *Budapestről* táviratozzák: Mára volt kitűzve a *Vig-színházban* a *Micz báró* és *Salome* bemutatója. A főpróbán *Micz bárónak* közepes sikere volt, *Salome* pedig nagy sikert aratott. Az előadás megkezdése előtt a főrendező bejelentette a színházat zsufozásig megtöltő közönségnek, hogy a *Salome* bemutatója *Góthné-Kertész* Ella hirtelen közbejött betegsége miatt elmarad s így csak a *Micz bárót* adják elő. A közönség legnagyobb része visszaváltotta jegyét. A közönség körében az a vélemény alakult ki, hogy a *Salome* bemutatójának elmaradása a bécsi udvari körök kívánságára történt. Bécsben ugyanis nem engedték meg *Salome* előadását. A színház igazgatója ezzel szemben kijelenti, hogy a *Salome* bemutatója kizárólag *Góthné* betegsége miatt maradt el.

— **Mahler György beszámolója.** Ujszentannai tudósítónk jelenti: Az ujszentannai országgyűlési képviselő ifj. *Mahler György* folyó hó 17-én, vasárnap délután tartja beszámolóját Eleken, midőn a függetlenségi párt újjászervezése is megtörténik. A beszámolón részt vesznek a szövetkezet elnöksége s több tagja is.

— **Az adófelszámolási bizottság működése.** A nyilvános számadásokra kötelezett társulatok és egyletek terhére kivetett adók ellen beadott felelőbeszések tárgyalását a felszámolási bizottság f. hó 21-én d. u. 8 órakor kezdte meg *Nacht-nébel Ödön* elnök lakásán (*Kazinczy-utca 12.*)

— **A képviselőház munkarendje.** Budapesti tudósítónk jelenti: A képviselőház hétfőn az állami tanítók fizetésrendezéséről szóló javaslatot tárgyalja s minden valószínűség szerint el is intézi. Ebben az esetben már csak az ügyvédi rendtartásról szóló javaslat, kérvények és a mentelmi ügyek vannak a husvét előtti na-

pirenden. A szünet után kezdik a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló javaslatot, a melynek tárgyalása valószínűleg heteket is igénybe vesz. Ennek befejezése után bezárják a Ház első ülészakát.

— **Nagy tömegsztrájkok Bécsben.** Az osztrák fővárosból táviratozzák: A péksegédek sztrájkja ma már érezhetőbb, mint tegnap. A sztrájkolók száma is gyarapodott; amennyiben a keresztényszocialista péksegédek is csatlakoztak. Ma több helyütt összeütközés volt a sztrájkolók és rendőrök között. — Még javában tart a péksztrájk, máris újabb és sokkal nagyobb bérmozgalom támadt. A szabósegédek nem fogadták el a mesterek tarifáját és *hétfőn általános sztrájkot kezdenek.* A szabómesterek ma délelőtt a fenyegető sztrájk következtében ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy ha a segédek ki mondják a sztrájkot, akkor megelőzik annak kitörését *általános kizárással.* A nagy kizárás 40 városban *15000 munkást fog sújtani.*

— **Aratómunkások toborzása.** A hunyadmegyei gazdaközönség körében nagy felháborodást keltett *Kanta Jenő* törvényhatósági alatorvos legutóbbi körútja. *Kanta Jenő* ugyanis a földművelésügyi minisztérium munkásügyi osztályának megbízásából mintegy három hétig tartó körútjában bejárta Hunyadmegye több járását és magas munkabért ajánlva, felhívta a népet, hogy szegődjék el az Alföldre aratómunkába. A gazdák felháborodása teljesen indokolt, mert egyfelől a jelentékeny számú hunyadmegyei arany-, vas-, kőszénbányák és egyéb ipartelepek amugy is annyira absorbeálják a munkásokat, hogy — a nagymérvű kivándorlást is tekintetbe véve — aratómunkára már vajmi kevés munkás jut; másfelől pedig a hunyadmegyei mezei munkások nem lévén szakmunkások, az Alföld egyáltalán nem is veheti hasznukat s így a törvényhatósági állatorvos eljárásával csak mesterségesen emeli a munkabért. Az eset szóba került a közigazgatási bizottságnak minap megtartott ülésében, ahol *Kenderessy Árpád* bizottsági tag a megyei párt nevében meginterpellálta az alispánt a munkástoborzás tárgyában. Az alispán válaszában kijelentette, hogy ő az esetről csak akkor szerzett tudomást, amikor *Kanta* már befejezte körútját s így csak utólag kérhette a minisztériumtól a munkástoborzás beszüntetését. Mindenesetre jellemző Hunyadmegye jelenlegi közigazgatására, hogy a vármegye egyik tisztviselője heteken át toboroz más vidékre munkásokat a megye gazdasági érdekének sérelmére s minderről az alispán csak későn, a történetek után értesül. Pedig az állatorvos állítólag több községben dobozóval hirdette felhívását. Az alispán válasza éppen nem nyújtott megnyugvást, ehelyett újabb okot szolgáltatott a megyei párt ellenőrző funkciójának gyakorlására. Egyébként a párt még a múlt év végén éppen a megye közigazgatásának ellenőrzése céljából alakult meg.

— **Rónay Jenő — képviselőjelölt.** *Szeged-ről* táviratozzák: *Rónay Jenő* a D. M. K. E. elnöke *Lugoson* alkotmánypárti programmal fellép.

— **Öngyilkos bankbizományos.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Kudich Vilmos* tőzsdebizományos ma délután *Andrássy-uti* lakásán *agyonlőtte magát.* A *Kudich* név igen jó hangzású tőzsdei körökben. Egyik fivére a leégett szolnoki gőzmalom igazgatója volt s a másik Bécsben rendkívül gazdag bérzeügynök. *Kudichnak* előkelő összeköttetései voltak és évi jövedelme meghaladta a 30000 koronát. Azonon mindent fölemésztett a háztartása s pusztán lakásra 2700 korona évi bért fizetett. Családja állandó látogatója volt a színházaknak és előadóknak. Lányának egy orvosdoktor udvarolt, aki el

akarta venni. Az apa a szükséges hozományt a börzén akarta megszerezni és szokása ellenére játszani kezdett az árutőzsdén. De spekulációi balul ütöttek ki és a differenciákat nem tudta megfizetni. A pénzt Bécsben akarta megszerezni, de ez nem sikerült. Ma délből Bécsből *Budapestre* érkezett és a nyugati pályaudvarról egyenesen lakására hajtatott, ahol revolverrel agyonlőtte magát.

— **A bóza-adó.** Az aradi vendéglősök szikvizgyár részvénytársasága ma beadványt intézett a városhoz, hogy az utcán elárúsításra kerülő bózáat adóztassa meg. A részvénytársaság hivatkozik arra a városi szabályrendeletre, amelynek értelmében minden szörpös víz után literenként 8 fillér adót kell fizetni. A beadványban feltűntetik azt is, hogy ebből az adóból a városnak egy nyáron át 20,000 korona jövedelme lenne.

— **Román tisztok Aradon.** Ma délután *Aradra* érkezett egy romániai katonai bizottság, hogy *Aradon* és környékén a román hadsereg számára lovakat vásároljon. A bizottság elnöke *Sosec* lovasezredes, tagjai pedig *Strainescu* őrnagy, és *Budurescu* főállatorvos a bizottság társaságában van *Argyeldán Mihály* temesvári lókereskedő, akinek lószállítási szerződése van Romániával.

— **Az amerikai tőzsdepánik.** *New-York-ból* táviratozzák: A tegnapi aggasztó hírek után ma igen kedvező jelentés érkezett. Az éjszakai folyamán sikerült a vezető embereknek olyan rendszabályokban megállapodni, hogy a börze izgatottsága és a közönség pánikszerű félelme *csaknem teljesen megszűnt.* Oriási forgalom mellett tetemesen javultak az amerikai értékek. — *Budapest-ről* táviratozzák: Az itteni és a bécsi tőzsdén a kedvező külföldi hírek hatása alatt barátságos volt a tőzsde kedve, de *félre ismerhetlen volt a tartózkodás,* mert különösen Bécsben a kiegyezés dolgában ismét szkeptikusan gondolkodnak.

— **Aradiak a brádi román gimnáziumra.** Az aradi román intelligencia, a mint ismeretes, *március 3-án* nagyobb szabású hangversenyt rendezett, a melyet *Brancoveanu* román herceg is kitüntetett jelenlétével. A mulatságot a brádi román gimnázium javára rendezték s a jövedelemből e célra *2530 korona* jutott.

— **Petkow utóda.** Szófiából táviratozzák, hogy *Ferdinánd* fejedelem a szobranje elnökét, *Gudow*-ot bizta meg a kabinet vezetésével.

— **Pályázat tüzoltói állásokra.** A városi tüzoltó parancsnokság közhírré teszi, hogy a megüresedett tüzoltói állásokat mielőbb betölti. Felhívja tehát azokat, akik ez állásokra pályázni akarnak, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a tüzorségi laktanyában. Kürtösök előnyben részesülnek.

— **Emléket Rákócziak.** *Trencsénvármegye* közönsége ma átiratot intézett *Aradváros* és *Aradvármegye* törvényhatóságához és arra kéri, hogy a trencsényi csatatéren felállítandó *II. Rákóczi Ferenc*-emlékműhöz járuljanak hozzá.

— **A touloni áldozatok temetése.** *Toulon-ból* táviratozzák: A *Jena* katasztrófájának áldozatait ma temették el óriási részvét és gyászpompá mellett. A temetésen *Fallières* köztársasági elnök és *Clémenceau* miniszterelnök is beszédeket mondtak.

— **A bazini választás.** *Trencsénből* jelentik, hogy a bazini kerületben a néppárti *Demeter* és a tót néppárti *Ivánkán* kívül hír szerint *Ságodi* budapesti ügyvéd is fellép radikális demokráta programmal.

— **Ismeretterjesztő előadások.** Az aradi kir. főgimnázium dísztermében az utolsó ismeretterjesztő előadást folyó hó 19-én kedden tartja meg *Besakó Jenő* tanár „*A csillagos égről*” címen. Az előadás ingyenes, s kezdete háromne-

Arad Kossuth-szobra.

A zsüri kérdése.

A bizalmatlanság jegyében.

Arad, március 16.

Hosszu esztendőök óta nem volt Aradvárosának olyan jelentős városszépítési kérdése, mint amilyen a Kossuth szobor felállításával kapcsolatban felvetődött. De nemcsak ez a szempont, hanem ezer más is fontossá teszi, hogy Arad Kossuth szobra ne legyen konvencionális szobrászati közhely, hanem teljesen érett, művészileg tökéletes alkotás. Fontossá teszi az a körülmény, hogy a város polgársága esztendőkön át adózott a szobor céljaira s nagyon kevesen vannak Aradon, akik legalább egy két fillérrel nem járultak hozzá a monumentum költségeihez.

A filléres adakozóknak joguk van, hogy a Kossuth szobor dolgában épp olyan ingyen legyenek, mint azok, akik nagyobb pénzekkel adtak kifejezést áldozatkészségüknek. A filléres adakozók (ezekből kerül ki az adakozók javarésze) megkivánhatják, hogy tiszta bort öntsenek a poharukba. De ez a pályázat a titkolódzás, a bizalmatlanság jelében született s a szegény beavatlatlanok legfőbb akkor fogják észrevenni, hogy mi történt, amikor talán már késő lesz.

A szoborbizottság a zsürit úgy akarja összeállítani, hogy a pályázók egész a döntésig meg ne tudják, kik a zsüritagok. Esetleg maguk a jurorok se. Mert a szobrászok — óh azok a szobrászok! — megkörnyékezhetnek a bírálókat, mesternek szólíthatnák őket és okkal-móddal megnyerhetnék a jóindulatukat. A bírálók pedig. — óh, azok a bírálók! — engedhetnének a durva erőszaknak. És akkor az nyerné a pályázatot, aki legjobban ismeri a derék öreg *Knigge* bárónak az emberekkal való érintkezésről írott kézikönyvét.

Hát bizony ez bizalmatlanság, még pedig jókora adag bizalmatlanság. Sértő a bírálókra. Ugyanezen az alapon az is határozatba mehetett volna, hogy jószívű ember nem lehet juror. Mert hátha meghallja, hogy az egyik pályázónak tizenhárom nevetlen magzata van, nagyfoku nyomorral komplikáltan? Akkor az kapja a díjat. Hasonló szempontok kitűnően érvényesülhetnek egy középfajú bohózatban, de a bohózatírást Blumenthal és Kadelburg urak jobban értik, mint a Kossuth-asztaltársaság. Vagy nem?

Ennyit a valóságos belső titkos zsüriről. Ezekután pedig térjünk át arra a kérdésre, hogy kik lesznek a bírálók?

Nyolc aradi és négy idegen bíráló lesz. Az aradiak majd csak kerülköznek valahonét, ha esetleg más asztaltársaságok kebeléből is. De mi lesz a négy idegennel, akiknek felkutatására már valóságos expedíciót indítottak a *Fészek* helyiségeiben, ahová tudvalegőleg főleg azok a szobrászok járnak, a kik a bccarat nemes szenvedélyének hódolnak. Ez a négy titokzatos idegen kikerülhet a szobrászok és a műkritikusok közül. A magyar szobrászok azonban olyan kevesen vannak, hogy akár *Zala*, akár más kerülközők a zsüribe: egyik sem szolgál rá a részrehajlatlanság súlyos vádjára. Mindegyiknek megvan a maga kedvence, még Zalának is, — aki különben biztosra veszi, hogy zsüritag lesz s amint itt járt szobrászoktól egész pozitív formában hallottuk — már *le is kötötte ígérését* egyik pályázónak. Maradnak tehát a műbírálók, akik közül nem egy jobban lát a térben, mint sok elsőrangú szob-

rász. A zsüri választó bizottság ítélete elé vágni nem célunk. De a fentieket megszívlelendő dolgoknak tartjuk.

Végül pedig tisztázásra vár az a kérdés is, hogy miután a pályázat lejárt, a művek megérkeztek és fel is vannak állítva a kereskedelmi akadémia disztermében: mikor lesz meg végre a zsüri és mikor hoz ítéletet? A pályázó művészekkel semmiesetre sem szabad türelemjátékot játszani és a szobrokat közigazgatási akták módjára kezelni: harminc napos skontróval. Itt gyorsan kell cselekedni. Addig is jó lenne azonban, ha a közönség megtekinthetné a szobrokat. Talán kialakulna valamelyik mellett a közhangulat. Ambár a közhangulatnak minden szobor jó, amelyik pályadíjat nyert és egy szobor sem jó, ha nem nyert pályadíjat.

Mindezekhez csak még egyet: az a Rodin szerencsés ember. Nem született magyar szobrásznak. K. G.

A grófnő cigányprimása.

Az u Chimay hercegnő.

A veszedelmes Nyári család.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

Egy újságíró ma ismét beszélgetést folytatott *Festetich* Ilma grófnővel. A kisasszony. — egy vakítóan szép, arisztokratikus megjelenésű nő — *Nyári* Rudi cigányprimás lakásában fogadta az újságírót. A „lakás” egy kis szoba, a melyben most a grófnő a primás szüleivel és egy nővérével együtt lakik. *Nyári* Rudi, aki előbb ezt a több mint szerény lakot megosztotta szüeivel, máshova költözött a fitestvéreivel azóta, hogy menyasszonya Sopronban vendégségben van.

A grófnő az újságírónak a következőket mondta:

— *Nyári* Rudi zenekara, amelyben apja és három fivére is játszik, Münchenben ugyszólván diadalokat aratott. A hercegregens többször meghívta a zenekart az udvarhoz, amelyben nagy sikerrel hangversenyezett.

A kontessz ekkor büszkén egy egész sereg elismerő levelet mutatott, amelyeket jegyese a magas és legmagasabb körökből kapott. Azután így folytatta:

— Semmi szín alatt sem állok el házassági tervemtől. Münchenben ugyan igen szimpatikus, szeretetreméltó tiszttel el voltam jegyezve, de már tavaly március óta csak a Rudi primást szeretem, akit Münchenben az arisztokrácia és előkelő polgárság virágadományokkal elárasztott, de aki hozzám való hajlandóságát kezdettől fogva azzal dokumentálta, hogy a kapott tömeges virágadományok közül mindig az enyémet tüzte gomblyukába.

Családi viszonyairól elmondta, hogy apja, *Festetich* Pál gróf anyjától való elválása után galánthai *Fekete* Pál gróf anyjától való elválása után galánthai *Fekete* Erzsébet bárónővel lépett házasságra. Az első házasságból kivüle még két fivére van: az egyik *Rezső* ulánustiszt Stockerauban, a másik *Jenő*, Erdélyben tölt be egy közhivatali állást. Ilma grófnő Bécsben született és nyíregyházai illetőségű, ahol családjának birtoka és kastélya van. Az érdekes jegyesnek Budapesten a Molnár-utcában egy 300.000 korona értékű háza és hasonló értékű földbirtoka van.

De nemcsak *Nyári* Rudinak van olyan nagy szerencséje a szerelem dolgában, hanem fivéreinek is. Az egyikbe, aki mint cimbalmos

New Yorkban *Rigó* Jancsi zenekarában játszik, az új világban egy bárónőt kapott feleségül, másik fivéré pedig, aki a soproni zenekar tagja, egy müncheni igen előkelő családból való leányt, *Hochstädter* Käthe-t hódította meg. A fiatal bajorból magyarrá lett nő remek szép és intim barátságban van leendő sógornőjével.

Gyöngyösi dr. soproni ügyvéd *Festetich* Pál gróf képviselőjében interveniált, hogy meg-hiusítsa a különös szerelmi házasságot, de — mint *Nyári* kijelentette — az ügyvéd pénzt nem ajánlott föl. Később aztán azt a kérdést intézte az ügyvéd a primáshoz, hogy meg-másíthatlan-e elhatározása a grófnőt elvenni? A kérdésre *Nyári* természetesen igennel felelt.

Oriási bányakatasztrófák.

Hetvenhét halott.

Felrobbant tárna.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

Megrendítő bányakatasztrófáról hoz hirt a táviró. A németországi *Forbach*-ban felrobbant egy tárnában a bányagáz s a robbanás olyan pusztítást vitt véghez, amely hasonlatos a currieresi és saarbrückeni bányakatasztrófák alkalmával végbement irtózatos pusztításhoz.

Az újabb bányarobbanásról még nem érkeztek részletes jelentések. Az eddigi híradások szerint körülbelül 65 munkás lett áldozata a katasztrófának. Egy másik katasztrófa is történt a németországi Saarluisban. Az emelőgép sodronya elszakadt és 22 bányász a tárnába zuhant, ahol valamennyien halálukat lelték.

A két bányakatasztrófáról az alábbi táviratok szólnak.

Berlin, márc. 16. A Wolff-ügynökség jelentí *Forbach*-ból: A Kleinrosseln bányában tegnap este bányagázrobbanás történt. Körülbelül 80 munkás volt akkor a bányában. Ma reggel 8 óra 35 percig 65 halottat és 12 súlyosan sebesültet hoztak fel a bányából.

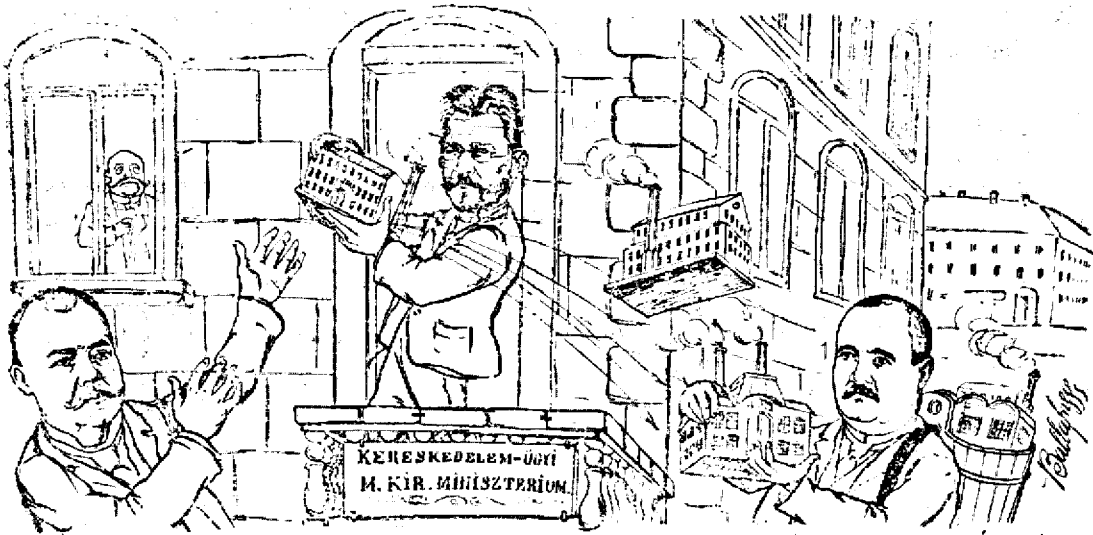
Forbach, márc. 16. A bánya előtt ugyanolyan jelenetek játszódtak le, amilyenek nemrégiben Saarluisban. A katasztrófa okául a bányagázoknak maguktól való kigyulladását mondják. A holttestek *iszonyuan megvannak csonkítva*. A veszedelmesen sérültek a halállal vívdóknak. Még 8 munkás hiányzik, de egészen bizonyos, hogy ezek is meghaltak. A *forbachi* bánya ugynevezett mintabánya, amelyben még sohasem történt szerencsétlenség. A robbanás messzire elhallatszott és mindenki földrengéstől félt. Az elpusztult munkások valamennyien családapák voltak.

Forbach, március 16. A katasztrófának összesen 78 áldozata van. A halottak között van két mérnök és a bányatulajdonos fia is. A holttestek nagyrészt sikerült agnoszkálni. Dacára a folytonos esőzésnek, ezrével állanak az emberek a bánya körül és szivetrázó jelenetek történnek.

A német császár magánpénztárából rögtön nagyobb összeget bocsátott a szerencsétlenek hátramaradottai rendelkezésére és az ország minden részéből számos adomány érkezett.

Berlin, március 16. A Wolff-ügynökség jelentí: *Saarlouis*-ból. A *Gerhard*-bánya *Mathilde* tárnájában ma reggel elszakadt az emelőgép sodronykötele. Az emelőgépen 22 bányász volt s ezek valamennyien, amint a *Saarlouiser Journal* közli, *agyonzúzódtak*.

Gyár-játék.

Erkélyen áll Szterényi,
Nagyok az ő erényi.
Van őneki gyára sok,
Lesik is a városok.

Lesi Varjassy Lajos,
Elkergetni őt bajos, —
S Telbisz az erkély alatt
Támogatja a falat.

Erkélyen áll Szterényi,
A gyárakat kiméri.
Biztatgatja Varjassyt:
Mindjárt lesz gyár bőven itt!

Hopp! Röpülnek a gyárak,
Varjassy már kifarad.
Telbisz pedig kacagva,
Gyárat puttonyba rakja.

Kossuth Fránci kitekint,
Arad nem kapott megint.
Majd ha minden elfogy itt,
Arad is kap valamit.

Telbisz Károly elment már,
Varjassy csak vár, csak vár.
Szterényi meg ilyen szól:
Nesze semmi, kapd meg jól!

Házasság nyolc borjuért. Inger Szolimán mulat.

Az emir pöre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Szomál regényes multu alkirálya teljes címén *Suleyman emir, ibu Inger Abdullh* a romantikát, a melylyel az ő szomáli expedíciója és uralma tele van szöve, új otthonában is sűrűn gyakorolja, sokszor nagy öröme és mulatságára a papmező kimpányi népnek. Kimpány érdekes új földesurának egy ilyen romantikus esetét tárgyalta tegnap a belényesi kir. járásbíró, melynek vezetője, *Fényes Ákos* kir. járásbíró aligha tárgyalta még a tegnapi vidámabb és excentrikusabb históriát.

A kész operette librettót képező eseményei következők: Nehány hónap előtt a belényesi Kohn-féle kávéház egy asztalánál öten ültek vidám, barátságos hangulatban és pedig: Inger Szolimán, *Szige Péter* kimpányi segédjegyző, *Moga Szevér* kimpányi jegyző, továbbá a kimpányi pap és tanító. Társalgás közben Inger Szolimán a kávéházi piederstálra vetette tekintetét és megjegyezte:

— Ejnye, de csinos ez az új kasszirleány!

A társaság tagjai is udvariasan esztották Inger Szolimán véleményét, sőt *Szige Péter* segédjegyző odáig ment elragadtatásában, hogy a következő frappans kijelentést tette:

— Olyan csinos ez a kasszirleány, hogy én bizony akár feleségül is elvenném!

Inger Szolimánnak megtetszett az idea és buzditotta a lobbanékony notáriust:

— Hát aztán miért nem veszi el?

A notárius busan válaszolt!

— Hát ahhoz mégis csak kellene egy kis mórning, hogy az ember megnősüljön.

Inger Szolimánban felébredt ezekre a szavakra a szomáli romantika és Mecenás s a következő nagylelkű kijelentést tette:

— Hát tudja mit jegyző barátom, ha elveszi feleségül ezt a kisasszonyt, én három borjut adok magának nászajándékul.

Inger Szolimán példája vonzott s a nagylelkűség átragadt a társaság többi tagjaira is. *Moga Szevér* jegyző 2 borjut, a pap 2 borjut, a tanító 1 borjut, egy szóval a vidám társaság összesen 8 borjut ígért a szerelmes segédjegyzőnek, ha oltárhoz vezeti a szép kassziros frajlát.

Szige Péter a könnyezésig meg volt hatva és megkötvén a nemeslelkű kompániával az egyezséget, azonnal meg is bizta a társaságot, hogy annak rendje, módja szerint kérjék meg részére a kisasszony kezét. A leánykérés némi akadályokra bukkant. A kassziros kisasszony ugyan azonnal kimondta a boldogító igent, de *Kohn* ur, a kávéház tulajdonosa kereken kijelentette, hogy ő a frigy azonnali megkötése ellen tiltakozik, mert a kisasszonynak 20 korona előleget adott és azonkívül két heti felmondásra igényt tart. A szerelmes pár boldogságának eget fenyegető ezen vészfelhőjét hamar elűzte Inger Szolimán gavallériája, aki *Kohn* urral kiegyezett 40 koronában és ezt az összeget azonnal ki is fizette neki, csak hogy adja atyai áldását az ifju párra.

Az eljegyzést aztán lepe artis meg is tartották ott a kávéházban és *Szige Péter* a késő hajnali órákban boldogan vitte haza bájos aráját Kimpányra.

A romantikusan kezdődő esetnek ugyancsak reális epilógusa tegnap zajlott le a belényesi kir. járásbíró tárgyaló termében. *Szige Péter* ugyanis négy hét múlva tényleg feleségül vette a kassziros kisasszonyt. Mecenásai azonban nem küldték el neki az ígért borjukat. Ezért aztán keresetet indított ellenük a neki egyezés szerint járó nyolc borju erejéig. Az alperesek közül hárman a tárgyalás előtt kiegyeztek *Szige* Péterrel s elküldték neki a borjukat. Csak Inger Szolimán tagadta meg a fizetést.

Tegnap tartották ebben az ügyben a tárgyalást a belényesi kir. járásbíró előtt. Inger Szolimán védekezése ép oly szenzációs, mint pikáns volt. Kijelentette ugyanis, hogy ő a 8 borjut oly föltétellel ígérte, hogy *Szige* az eljegyzés után hamarosan megtartja az esküvőjét és addig csak udvarol és a szokásos tisztelettel övezi menyasszonyát. *Szige* azonban tulságos

szenvedélyességében, e föltételt nem tartotta be és menyasszonyával előbb négy hétig vad házasságban élt és csak azután vette feleségül. Minthogy pedig Inger Szolimán előadását tanukkal is igazolta, *Fényes Ákos* járásbíró a délelőtt 9-től fél 1-ig tartó és pikáns epizódokban bővelkedő tárgyalás után Ó Felsége a király nevében *Szige Péter* keresetével elutasította.

A tárgyalás után újra csak felébredt Inger Szolimánban a gavalléria és megnyugtatta a busuló segédjegyzőt, hogy az ítélet dacára is el fogja küldeni a borjukat a keresztelőre.

Letartóztatott aradi csempész.

Dohánykereskedés nagyban.

Aki az állammal konkurrál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Már évtizedek óta igen jó és élvezetes csempészdohányt árusítottak titokban egész Délmagyarországon magánemberek, korcsmárosok s nagy mértékben több intézet és hivatal szolgálai. Minden városban ügynökök hordták szét kilós csomagokban a dohányt a százalékra dolgozó elárusítóknak. A sváb-dohány intézménye Aradon is ugyancsak ismeretes.

A kolozsvári rendőrség tegnap letartóztatta a dohánycsempészet főmesterét, *Minaljovics Miklós* szerb dohánycsempész személyében.

Minaljovics a Temesmegye és Aradmegye határszélén levő Kísszentmihály községben lakik. Házánál egész raktára van az aradvidéki magyar dohánytermelő től összevásárolt, finác nem látta dohánycsomagból; valamint a Dunán átcsempészett szerbiai és bulgáriai dohányt is árusította óriási mennyiségben. Tudvalevő dolog, hogy a Dunán a legszigorubb ellenőrzés mellett is állandóan dolgoznak a csempészek, akikkel *Minaljovics* rendszeres összeköttetésben áll.

Bámulatos az az ügyesség, amelylyel ez a 35—40 éves ember csaknem a fél országot behálózta a maga számára s amelylyel kibujni tudott a pénzügyőrök szemel elől. És ez onnan van, hogy ügynökkel nagyrésztben fegyházviselt emberek, akik tudják a módját, mint lehet félrevezetni a rendőrségek embereit. *Minaljovics* csak a legmegbízhatóbb ügynökei ismerik személyesen, akik szükség esetén magokra vállalják a büntetést is, de megbízójukat nem árulják el. Ennek tulajdonítható, hogy *Minaljovics* eddig csak Nagyszébenben, Brassóban és Medgyesén tudták a rendőrségek elfogni.

Mindannyiszor több hónapi fogházbüntetést szenvedett. Nehány nappal ezelőtt ment Kolozsvárra *Minaljovics*, *Schmidt Mihály* aradi kereskedő álnév alatt szállott meg az Orient-szállóban. Egész málna csempész-dohányt hozott magával.

A kolozsvári detektívek mégis ráakadtak *Minaljovics*ra, akit nyomban letartóztattak. A hirneves dohánycsempész nem nagyon vette zokon a letartóztatást. Nem próbált tagadni sem, mert hiszen a nála talált dohánycsempészlet amugy is ellene bizonyított volna.

Az elfogatásról a kolozsvári rendőrség értesítette a pénzügyigazgatóságot, a temesvári és aradi rendőrfőkapitányságokat is, hogy *Minaljovics* lakásán házkutatást tartsanak. Azt a kárt, amit a dohánycsempész évtizedek óta az állammal okozott, hamarosan kiszámítani ugyszólván lehetetlen. Az aradi rendőrség most kutatja, nem volt-e a csempésznek itt is állandó buvó helye, ahol elrejtette volna az elcsempészett dohány készletet.

A trónörökös Berlinben.

Titok! Titok!

Mindent inkognitóban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 16.

Ferenc Ferdinánd trónörökös néhány nappal ezelőtt a legteljesebb inkognitóban Berlinben járt. Ezt az utazását annyira titokban tartották, hogy maga a berlini osztrák magyar nagykövetség sem birt arról tudomással. Berlini tartózkodása alatt a trónörökös meglátogatta Vilmos császárt, s vele több mint egy órát töltött. Az utazás nagy titokzatossága azt sejteti, hogy a titokban tartott utazás mellett nagy politikai események állanak.

A lapok még mindig foglalkoznak Ferenc Ferdinánd trónörökös berlini utazásával, amelynek okairól egymással ellentétes híreket terjesztenek. Az egyik verzió szerint azért ment Ferenc Ferdinánd Berlinbe, hogy magát gyógykezeltesse. Egy másik hír szerint utazásának az volt a célja, hogy a német császárral találkozzék.

Most az udvarhoz közelálló körben is megerősítik, hogy a trónörökös berlini utazásának az volt a célja, hogy Vilmos császárral találkozzék, ami meg is történt. Sőt most azt is megvallják, hogy a találkozás a császári kastélyban történt és hogy a trónörökös ott is lakott.

A berlini *Germania* mai számában jelenti, hogy neki már tegnap jelentették Ferenc Ferdinánd megérkezését, sőt azt a dolgot is, amelyről a trónörökös Vilmos császárral tanácskozott. De a lap elhallgatja ezt a dolgot és csak azt jegyzi meg, hogy Ferenc Ferdinánd a múlt kedden vacsorán volt Wedel gróf bécsi német nagykövethél és onnan egyenesen a vasútra hajtatott és Berlinbe utazott.

Későbbi távirat jelenti:

Tudvalevő dolog, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökösnek régóta fülbaja van és valószínű, hogy ez a régi baja komplikálódott. A trónörökös már visszaérkezett Bécsbe. Berlini utazásáról az alábbi részletes jelentés számol be:

Ferenc Ferdinánd a legszigorubb inkognitóban két napot töltött Berlinben és tegnapelőtt reggel egy szárnysegéddel és két lakájjal érkezett az anhalti pályaudvarra. A trónörökös polgári ruhában volt. Drezdában elhagyta a szalonkocsit és onnan Berlinig első osztályú szalonkocsiban tette meg az utat. A vasuti állomáson senkise fogadta a trónörökösöt. Az osztrák-magyar nagykövetség semmit sem tudott az ott tartózkodásról.

Ferenc Ferdinánd a legszigorubb inkognitóban kezelte magát hosszú ideig Drezdában fog és fül specialistákkal. A trónörökös csehországi birtokán tartózkodott és onnan látogatta meg rokonait, felesége családjának tagjait. Múlt héten megint Drezdában volt és felkeresett egy ismert specialistát. A *Zeit* szerint nem valószínű, hogy a berlini osztrák-magyar nagykövetség nem tudott volna a trónörökös berlini tartózkodásáról, mert a trónörökös közölte a bécsi német nagykövetséggel, hogy Berlinbe utazik. A *Nacional-Zeitung* közli, hogy Ferenc Ferdinánd a legszigorubb inkognitóban két napig volt Berlinben és a Bristolban lakott. Vilmos császár kihallgatáson fogadta és hosszasan tanácskozott vele.

Későbbi távirat jelenti: A trónörökös kedden délben feleségével a bécsi német nagykövethél ebédelt, ebéd után pedig Drezdába utazott. Ott találkozott felesége nővérével, Wuthe-

mann bárónóval, akit meglátogatott, azután egy fülorvoshoz ment, akit már többször felkeresett és megvizsgáltatta magát. Drezdából *Rummerskirch* báróval Berlinbe utazott, ahol a Bristolban lakott. Még aznap meglátogatta Vilmos császárt, akinél több mint egy órát töltött.

A főherceghez közel álló körökből jelentik, hogy látogatásának semmiféle politikai jellege nem volt. A főherceg, aki intim barátságban van a császárral, minden ceremonia nélkül akart vele beszélgetni.

Közelállók azonban jelentik, hogy a trónörökös látogatásának politikai jellege volt, amennyiben a trónörökös látogatása a lengyel kérdéssel van kapcsolatban. Mint hírlik a trónörökös a császárnak tudtára adta volna, hogy ha Németország folytatja lengyel ellenes politikáját, úgy az ausztriai lengyelek határozottan állást foglalnának a hármasszövetség ellen.

Beck emlékkönyvébe.

... TE CSALTÁL MEG, NEM ÉN TÉGED! ...

Wekerle, s. k.

A lóvasut nagyzol.

Összeütközés a Szabadság-téren.

A vidám kocsis.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Ma este nagy riadalmat keltett a Szabadság-tér és Forray-utca sarkán két lóvasuti kocsi összeütközése. A baleset az egyik lóvasuti kocsi vigyázatlanságából keletkezett. A kocsis ugyanis ittas volt és nekijajtott a lóvasutat a szemközti jövő kocsinak. Nagyobb szerencsétlenség nem történt, mindössze az egyik lóvasuti kocsi roncsolódott össze. Az esetről tudósítónk az alábbiakban számol be:

Ma este nyolc órakor a közuti vaspálya részvénytársaság 2-ik számú kocsiját Zsótér Mihály kocsis vezette a vasuti állomás felől a Boczkó-utcai végállomásra. A kocsinak tudvalevőleg meg kell állnia a Forray-utca sarkán levő kiterőnél és be kell várnia a Boczkó-utca felől jövő kocsit, amíg az a váltó másik sínpárjára fut. Zsótér, aki meglehetősen ittas volt, nem tartotta be az előirt szabályokat. Már a Széchenyi-utcai megállótól kezdve olyan sebesen hajtott, hogy a kalauz több ízben figyelmeztette. Zsótér azonban nem hallgatott a kalauz figyelmeztetésére.

A Forray-utcai váltónál Zsótér nem állította meg a kocsit, hanem nekijajtott a Boczkó-utca felől jövő lóvonatnak. A kalauz észrevette, hogy a kocsis nem állította meg a lovakat, a fékhez nyult, de már késő volt: a kocsi teljes erejéből nekiment a szemközti jövő kocsinak.

Az összeütközés olyan heves volt, hogy a 2-ik számú kocsinak összeroncsolódott az eleje, a nagy rázkódástól pedig néhány ablaka zúzódott össze s az üvegdarabok csörömpölve hulltak a kövezetre. A 2-ik számú kocsi elé fogott lovak az összeütközés következtében a földre zuhantak és a lószerszám elszakadt.

A baleset nagy pánikot keltett a vásárosok között, akik eleinte azt hitték, hogy az összeütközés következtében utasok is megsebesültek. Később megnyugodtak, amikor meggyőződtek arról, hogy a két lóvonaton egyetlen utas sem tartózkodott az összeütközés pillanatában. Néhány perc alatt óriási tömeg verődött össze a baleset színhelyén. A közönség hangulata a kötelelességet elmulasztó kocsis ellen fordult s tetlegességre került volna a sor, ha a rendőrség idejében közbe nem lép.

A rendőrök Zsótér Mihályt előállították a

rendőrségen, ahol Hoffmann Győző ügyeletes rendőrtiszt kihallgatta és a rendőrség fogházába záratta. Az összeroncsolt lóvasutat a kalauz vezette a vasuti állomásra és jelentést tett az esetről az igazgatóságnak. A lóvasuti kocsi ellen megindítják a kihágási eljárást.

FERENCZ JÓZSEF keserűvis

EGYESÜLETI ELET.

Turisták dolgai.

Arad, március 16.

Az aradi turista egyesület, választmánya Schmidt János dr. elnöke alatt tegnap este az egyesület helyiségében népes ülést tartott, melyen több fontos ügy került tárgyalás alá. Az ülés lefolyásáról alábbi tudósítással számolunk be.

Elnök az ülést megnyitva jelenti, hogy a múlt ülésen hozott határozattól eltérőleg az egyesület a megyei turista-kalauz kiadhatása iránti anyagi támogatásért csak akkor fogja megkeresni a város és megye törvényhatóságát, ha az összes adatok már össze lesznek gyűjtve és a kalauz kézírata elkészült. Spiroch Lajos dr. bemutatta ezután az utmegjelölésekre nézve kidolgozott térképvázlatot. Bejelenti, hogy a birtokosságot a munka megkezdése előtt meg kell kérni, hogy turisztikai szempontból engedjék meg, hogy a hegyeken, völgyeken, erdőkön át vezető járható szabad utakat megjelölhessük. A választmány jóváhagyta a turista uthalózat bemutatott tervét és felhatalmazta Spiroch Lajos dr-t, hogy a célnak jobban megfelelő cölöpökkel, oszlopokkal, táblákkal és színes olajfestékekkel az utmegjelöléseket eszközölje és felmerülő költségeit az egyesület pénztára terhére számolja el.

Erdélyi Gyula jegyző bemutatja az igazgatóság tagfölvételi javaslatát, mely szerint 1907. január 1-től új tagokul felvételtek: Ifj. Székely Károly, Milosits Ferenc, Glück Károly cognagyári igazgató (Világos), Jakó Sándor törvényszéki bíró, Kovaly Géza, Freimann Lipót, Török Andor, Balogh Lipót, Sevic Sebők, Barthl János, Boros Zoltán, Fonyó Gyula, Bánász Henrik, Somogyi Jenő, Tapolcsányi Kálmán Herczegh László, Stein-tzer Dezső, Tá-gányi Gusztáv, Heppes Béla dr., Szabó Zoltán.

Ritt Gyula titkár beszámol a március 2-iki piknikről, mely úgy erkölcsileg mint anyagilag fényesen sikerült; az estély összes jövedelme 1650.70 korona, kiadás 1140.04 korona 04 fillér; tiszta jövedelem tehát 510.66 korona 66 fillér. Ez összegből titkár javaslatára a választmány a menedékházak alaphoz 200 kor. a vigalmi alaphoz 80 kor., a turista-otthon alaphoz 150 kor. és a kézi pénztárba 80 kor. 66 fillért utalt. A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Schill József egyesületi elnöknek, valamint a vigalmi bizottság tagjainak, kik a fényesen sikerült estély rendezésében tevékeny részt vettek. A menedékházak alapja javára rendezett tombola 253.64 koronát jövedelmezett. Végül Tomastyik János pénztárnok bemutatta múlt havi pénztári számadását mely szerint az egyesület jelenlegi vagyona 3043.38 korona.

Az ülésen jelen voltak: Schmidt János dr., Tomastyik János, Bogsán Károly, Ritt Gyula, Thèmes Rezső, Kohányi Róbert, Schreiber Róbert, Haglauer György, Kovács Gyula, Szabó Norbert, Bund Henrik, Kultsár István, Nagy Lajos, Balassa Ernő, Virth János, Erdélyi Gyula, Markovich György, Gebhardt Domonkos, Végh István, Spiroch Lajos dr., Kreiling Póter.

(*) Mernőkegyelet közgyűlése. Az „Aradi mernők- és építész egyesület” ez évi közgyűlését holnap (vasárnap) délután 4 órakor tartják meg az egyesület helyiségében.

(*) Az „Asztalos Sándor Társaság” e hó 17-én d. e. 11 órakor rendes heti értekezletet tart a Kánya-féle színház alatti sörcsarnokban.

146—1907. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. törvényszék 1907. évi 549. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1907. V. 181/1. számú kiküldő végzése folytán Krausz Mór végrehajtató javára, özv. Schäffer Adolfiné aradi lakos ellen 906 kor. 64 fill. tőke és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt 1620 koronára becsült szobabutor és egyebekből álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínen, vagyis Aradon, Batthyány-utca 33. szám alatt 1907. évi március hó 23. napjának d. u. 3 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett a becsáron alól is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1907. évi március hó 5. napján.

Najmányi B. la.
bir. végrehajtó.

53

48—1906. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a nagyhalmgyi kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. 525. számú végzése következtében, dr. Román István ügyvéd által képviselt Schiller Mór pleskucai lakos javára, Surtea Nikulae a Szü pleskucai lakos ellen 50 kor. s jár. erejéig 1907. évi február hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 730 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehén, borjú és felülfogalmány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyhalmgyi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 11/2. számú végzése folytán 50 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi november hó 29. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 83 kor. 16 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Pleskucán, alperes lakásán leendő eszközzésére 1907. évi március hó 18-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyhalmgyon, 1907. évi március hó 4. napján.

Riedl Ákos,
kir. bír. végrehajtó.

858

DÉLICE

SZIVARKAPAPÍR ES SZIVARKAHÜVELY.

7193—1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évi február hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyi biztosság által küldött összeírási jegyzék 2 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17 §-a értelmében 1907. évi március hó 18-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Stolar Jenő és Palóczy Pál, kik italméresi engedélyt kaptak, nemcsak megtekintethetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőséghez észrevételeket.

Arad, 1907. évi március hó 14.
A városi tanács.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye

készít mindennemű arany, ezüst, drágakő és műtővös munkákat.

Régi ékszerek átalakítását,

valamint

minden javításokat.

Ugy házi eszközök, valamint díszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tűzi aranyozás és ezüsttőzést jótállás mellett elvállalok.

Stolcz J.

aranyműves 665

Arad, Weitzer János-utca 2.,

Minorita-palota.

500 koronát fizetnek annak, aki

Barilla-fogvizetnek használata mellett, üvege 70 fill. valaha is met. fogtájast kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolással külön 20 fill.) **Barilla A. örökösök**, (F. Winkler) Wien, 19/1 Sommergasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemen**nél, Deák Ferencz-utca 11. sz. és **Hajós Árpád**nál, Andrássy-ter 27. Kérjük mindenütt határozottan **Barilla-főle** fogvizet. Hamisítványok feljelenítései díjaztatnak 601

A ki jó

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 filléért egy üveg 288

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő utasítás szerint pár percz alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

1217—1906. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1906. évi 8865. számú végzése következtében Dr. Vajda István aradi ügyvéd által képviselt aradi ipar-és népbank Krecz György és Kovacsévi György ellen 240 kor. s jár. erejéig 1906. évi március hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: több hordó bor, lovak és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-radnai kir. járásbírósnak 1906. évi V. 722/3. számú végzése folytán 240 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi december hó 18-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 33 kor. 32 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kovacsévi György ménesi lakásán leendő megtartására 1907. évi március hó 21-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radnán, 1907. évi március hó 6. napján.

Dr. Nagy Cornél
kir. bír. kiküldött.

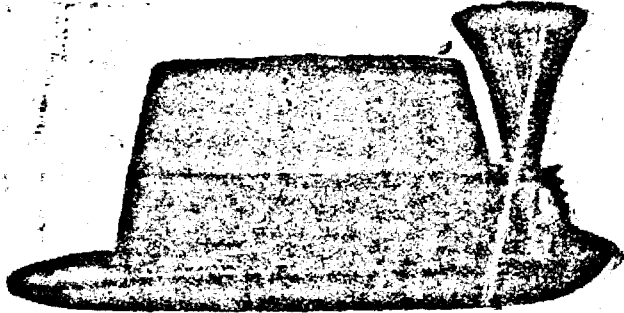
859

Alapított 1860. MÜNZ I. Állami tárbeszélt 218.

kalap és uri-divat üzlete Arad.

A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Kirakataimban állandóan a legizlésebb divat-ujdonságok versenyképes árak megjelölésével láthatók.

Reklam kalap

kitűnő minőség külseje alakban hordható K. 3.—

Silkkes formájú kalap

ábra szerint legszebb divat színekben K. 4.—
Ajánlatos

nyakkendő ujdonságok!

- 3 db. angol magánkötő „Toubulár“ nyakkendő két oldalra hordható K. 2.—
- 2 db. fehér magánkötő vagy színes nyakkendő két oldalra hordható K. 1.—
- 2 db. fehér mell nyakkendő ... .. K. 1.—
- 2 db. angol zephir csokor nyakkendő ... .. K. 1.—

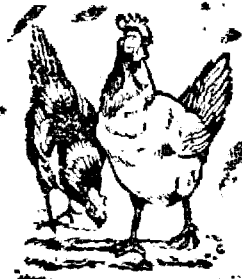
— Kalap ujdonságaim érdemesek a megtekintésre. —

Állami tisztviselők számlájára.

482

Telefon 583.

Finom hizlatt
baromfi!

Telefon 583.

Finom hizlatt
baromfi!

Liba, kacs, pulyka, kappan, levestyuk és csirke naponta friss vágású (kivánatra rituális vágás is), szárazon tisztítva s házhoz szállítva kapható napi árakban

BARTOS EDE baromfihizlaldájából

ARAD, Kaps-utca 7. sz.

791

Telefon 583.

Nagy

angol és francia

női ruha-terme

Minorita-palota

... I. Emelet. ...

Nag.

be

1.

1.

szit
lisz
ok,
cir.
tén

as-
ru-
cia
int,
400

r.
szdag
a tisz-

.alan

alkötő üzlete
mos-u. 13. sz.

**mb,
bojtok
és rojtok**

állandóan raktáron tartalmak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít.

Telefon szám 184.

Mosóintézet átvétel!

Telefon szám 184.

...a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
...bírnévek örvendő

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda **Anlich Lajos-utca 2. szám.**

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmez-
tetett holnap d. u.
5-6 óra közt talál-
kozhatom a Forray-
utca Nádasdy-palotá-
ban levő **Zinner**
Vilmos mű órás
és ékszerész kirakata
előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki ar-
ról biztosít, hogy a
karika gyűrűt **Zin-
ner Vilmos** ék-
szerésznél veszi meg,
ahol jól és olcsón le-
het vásárolni.

851

Hálás leszek

azon nemesszivű
hölgynek ki, hogy a
hivatalból el ne kés-
sek megveszi azon
szép és olcsó zseborát,
a melyet **Zinner**
Vilmos mű órás
Forray-utcai kirakata-
ba láttam.

Vérszegénység és sápkórban

szenvedők

Ujvegyes china borát

...loguagyobb eredményt érik el. Bevásárlásnál csak
...Rozsnyay féltét fogadjuk el. Egy nagy üveg ára 3 k. 50 fill.

Finom

Jamaicai Rum

a legelső angol országától hozatva.

Próba üveg 60 fill. Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására
adni, hogy több oldali felszólításnak engedve

ARADON, Szabadság-tér és Hunyadi-utca sarkán

Műnz-féle házban a II. emeleten egy

női divat termet

nyitottam.

Budapesten a mai kor igényeinek teljesen megfelelő ilyenmü
üzletem elegendő garanciát nyújt arra, hogy csakis a leg-
újabb divatu, legjobb kiállítású ruhadarabok kerülnek ki,
miért is remélem, hogy a helybeli közönség becses bizalmával
megszerencséltem.

Női divat termemben minden elképzelhető női ruhák
készítetnek, és csupán a meg-
rendelések és próbálások egy szakképzett férfi által eszközöl-
tetnek Aradon, míg a ruha budapesti elsőrendü munkásaim
által lesz elkészítve.

Még midőn-megjegyzem, hogy áraim a lehető legjutányo-
sabbak, maradok magamat a n. é. közönség becses bizal-
mába ajánlva

Kiváló tisztelettel

697

Kocsis Pál.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

"NÁDOR"
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Kreisz
Géza Ring Lajos, Rozsnyay Máttyás érv., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban. Vojtek
és Weisz drogeriáknál.

Gyórokon: Masnyik Dániel gyógyszertárában.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszertárában.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszertárában.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszertárában.
Szikszómon: Fűredy Ede gyógyszertárában.

4001

Lucfenyő

(Picea excelsa)

március 1-től, április végéig és az őszi ültetési
időszakban a

**Kisjenői főhercegi urada-
lom kertészeténél**

(posta és vasutállomás helyben.)

Bármely mennyiségben kapható, 1-5 méter magas-
ságig, darabja 1-5 korona, 100 darab megrendelése
esetén 80-400 korona, csomagolás és vasutra szál-
593 litás ingyen.

Hopp Károly

műszaki irodája

Arad, Széchenyi-utca 5. sz.

Tervezése és kivitele:

vizellátás és világítási,

valamint

mórtotelepeknek, stb.

Elsőrendü különlegességi

* gyárak képviselősege. *

455

Egy pohár
Egy korsó**udvari sör** 8 kr.
13 kr.Egy pohár 8 kr.
Egy korsó 13 kr.udvari sör 8 kr.
13 kr.Tisztele
értesíteni, hogy a színház-épületben**városi sörcsarnokot**

megnyitottam és Gyurkovits András zenekara személyes vezetése alatt

hangversenyt rendez.

Egyben bátorkodom a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy vendéglőmet a mostani modern kornak teljesen megfelelőleg újonnan berendeztem és az Első magyar kőbányai részvénytársaság legkiválóbb sörét az ugynevezett

udvari sört

bevezettem, azonkívül a legkiválóbb minőségű arad-hegyaljai borokat fogom kimérni.

Konyhám is olcsó árak mellett a legfinomabb igényeket is ki fogja elégíteni.

Teljes tisztelettel

Kánya Géza.

333

Egy pohár
Egy korsó**udvari sör** 8 kr.
13 kr.**REZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.**

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

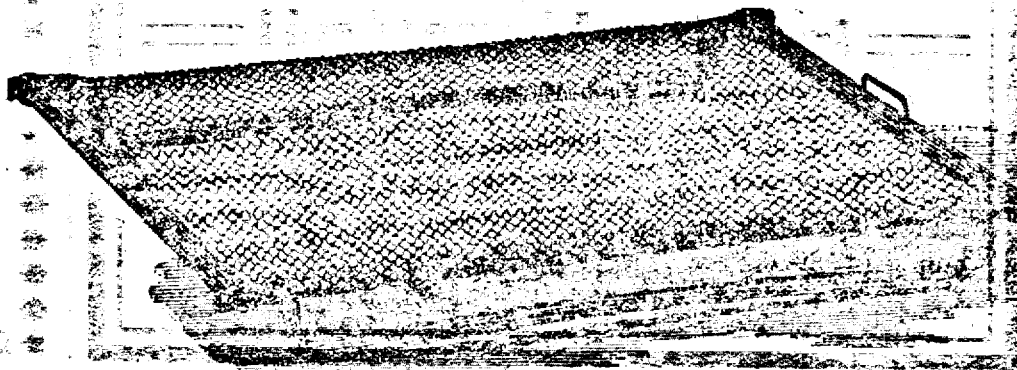
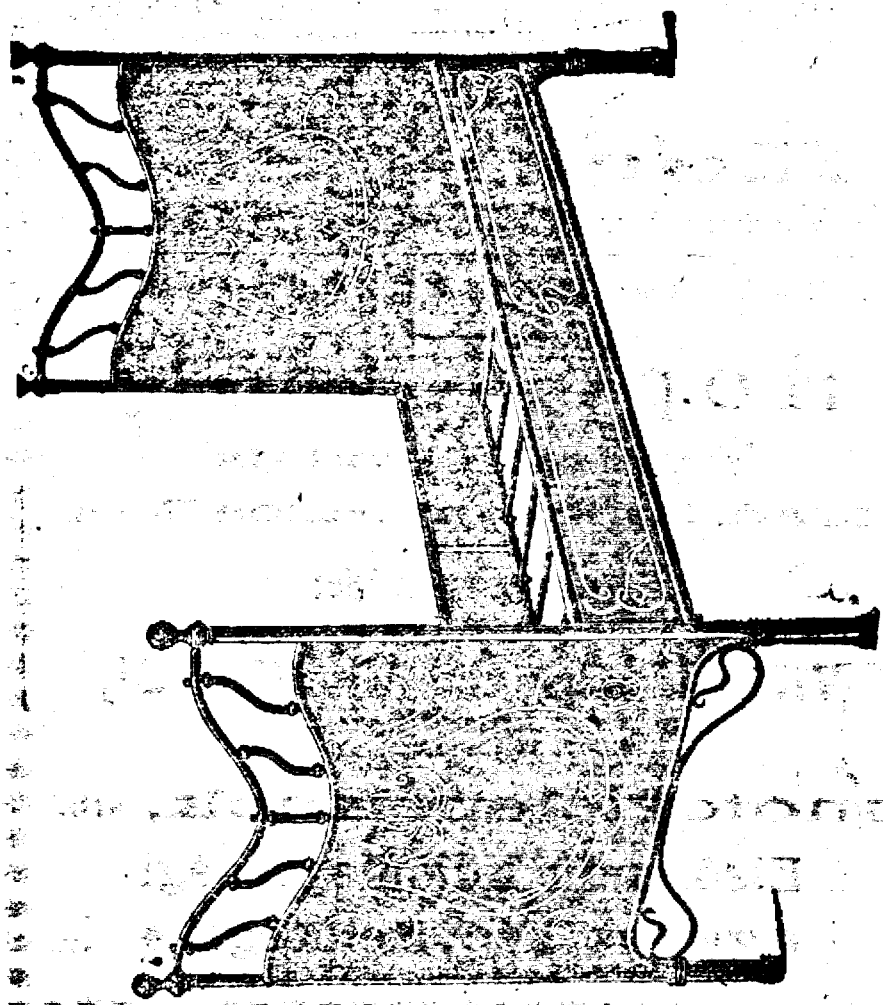
magyar vaságyaim, székeim, padjaim és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu**teljes kávéházi és szállodai berendezések.****Magánosok számára réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek pazar kiállításban.**

Kivánatra írásbelileg szolgálok költségvetéssel, vagy pedig gyárvezetőm 24 órán belül rendelkezésre áll.

Szives megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK**Gyárhelyiség: Aulich Lajos-uteza 14. szám.
Raktár: Lázár Vilmos-uteza (Földes-palota.)**

Vasutasoknak!

is a kiknek szüksége van pontos órára, az javitassa óráját feltétlenül

Kepes M.

chronometter és műórásnál

ARADON, Asztalos Nándor-utca 5. szám alatt, ahol bármilyen (speciál) óra 3 évi jótállással lesz pontosan javítva és szályozva. 192

Maszni János

építész és építő-mes'er műszakiirodája
Arad, Andrassy-tér 8.

(Templommal szemben.)

Elfogad az építészeten előördülő mindennemű

rodai és kivitelezési munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb tilben, valamint költség-számításokat kívánatra készítik.

Az építészeten mindennemű elvilágosításokkal szolgálnak.

Vázlat terveket ingyen készítenek.

Tisztelettel

Maszni János,
építész. 103

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

VÉGRE!

Elértük azt, ami a

legalacsonyabbfok

leend.

Ezen eladásnak

nemsokára

vége lesz.

Gyönyörűen ragyogó

TUDOR

gyémántok

a világ legszebb utánzata oly árban adatik, hogy azt hinni hogy egy ajándék

lesz tőve.

Ezelőtt

8

Korona

ma

csak

1

dara-
benként

Korona

(Foglalással együtt).

Tudor gyémántok kaphatók kizárólag csak:

DEUTSCH TESTVÉREK cégnél

Arad, Andrassy-tér 17. szám.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszombati általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladó, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lehel-utca 14., Lehel-utca 19. sz. földszintes házak és Uj-Mikalakán a mótóros mentén 440. számú ház, mely 3-4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor.-ért törlesztésre eladó.

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNTATRA SZÁVESEN KÉLDUNK ÁRJEGYZEKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASÚTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Saját termésű

**világosi hegyi-bor
eladás**

nagyban és kicsinyben

Fehér ujbó literenkint .. 52 fillér.
Schiller (vörös) " .. 56 "
Fehér ó bor " .. 64 "
Fehér rizlingi " .. 80 "
Vörös ó bor " .. 1 kor.
Továbbá saját főzésű, finomított
törköly és szilva pálinka lit. 1.60 f.
seprő " .. 2.40 f.
Valódi rácz ümös " .. 1.20-f.

Kapható: 21

Quirini Sándornál

Arad, Aulich Lajos utca 7. e.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt. Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 428

Iparosok figyelmébe!

Ez uton hozom az érdeklődő közönség tudomására, hogy a mai naptól fogva a **Vingán** megtartandó **heti vásárokon** mindenféle iparág eladása engedélyezve van, azaz mindenféle iparosok ezen-tul az ottan tartandó heti vásárokon **kirakodhatnak árusításra.**

Vinga, 1907. márczius 17.

840

Déllin János
vásár-bérlő.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmulhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermek-k és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

318

Tyúkszem már nincs többé!

Így kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és **fogporának** egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvege 70 fill.

„NEVER” amerikai gumi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a magyarszállás szomszédságában.

**Menyháza gyógyfürdő
étterme és cukrászdájának**

**folyó évi bérletére
pályázatot hirdetek.**

Feltételek megtekinthetők Nagyméltóságú Gróf Wenckheim Frigyes ur jószágfelügyelői hivatalában Borsos-Sabes, Aradmegye.

Kivánatra 3 korona összeg előzetes beküldése mellett feltételek másolata postán is beküldhető érdeklődőknek.

A zárt írásbeli ajánlatok márczius huszadikán foglalkoztatni, ama kikötéssel, hogy uradalmi felügyelő szabadon választhat ajánlattéveők között, tekintet nélkül a megajánlott bérösszeg nagyságára.

Gramling Alajos,
felügyelő.

737

KOSSUTH-utca
67. sz.

CZERNUCZAY MIHÁLY

cipész-mester szelvényben

a legjobb anyagból készült **férfi, női és gyermek cipők** nagy választéka. — Megrendeléseknél szíves bőrök nagy választéka.

Saiát készítés!

624 **Olcsó ár!**

Pontos kiszolgálás!

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll. 800

özv. Kubát Antalné

UTÓDA

Dupcza Ferencz

kefekötő gyára 285

Aradon, Weitzer János-utca

(Minorita-palota.)

Muhely: Választó-utca 39. szám.

K U M

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy **Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt** (Sebesyház) egy, a mai kor és modern ízlés minden követelményének megfelelő,

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék **gyászkalapokban.**

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztenek.

Videki megrendeléseket a legmesszebb menő körültekintéssel eszközölök. 719

Szíves pártfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

123 - 1907. g. sz.

Hirdetmény.

A honvédhuszár laktanya udvarán levő mintegy 18000 drb. az istállókból kikerült téglaf. hó 18-án a laktanya udvarán nyilvános árverésen eladtni fog.

Ezen árverésre az érdeklődők azon értesítéssel hivatnak meg, hogy a téglaf. becsértékéért kitüntetett 140 korona 10%-át az árverést megelőzőleg a városi pénztárban letenni és a vonatkozó letétjegyet az árverés megkezdése előtt átadni kötelesek.

Az árverés eredménye felett a városi tanács határoz.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi március hó 11-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy **Deák Ferenc-utca 36. szám alatt**

festő- és mázoló-vállalatom

a jelen kor igényeinek megfelelőleg kibővíttem.

Birtokomban a legújabb stilszerű minták, melyek azon helyzetbe hoznak, hogy a legszebb kivitelű munkát is legjutányosabban számíthatom. Utcai és udvari **homlokzat festészetben elismerve vagyok, melyet számos elismeréssel igazolhatok.**

Becszes pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Bräuner Vilmos, szobafestő és mázoló

Arad, Deák Ferenc-utca 36.

Saját felhuzó gépek.

Vidékre is elvállalok e szakmába vágó munkákat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **gróf Nádasdy-palotában létezett Koszilkov Józsefné műtermét átvettem és azt Deák Ferenc-utca 31. szám (Bonts-féle ház I. em.) alá helyeztem, hol a legelegánsabb**

francia- és angol toaletteket a legmodernebb kivitelben készítek.

Ugyanott egy

gyermek confection műtermet

rendeztem be,

melynek vezetését továbbá is **Koszilkov Józsefné** eszközli.

Midőn magamat a n. é. közönség b. jóindulatába ajánlva ígérem, hogy **ugy az izléses munka, mint a méltányos árak mellett tisztelt vendéleim teljes megelégedését kiérdemelem.**

Tisztelettel

Farkas Ferencné,

női- és gyermek confection műterme
Arad, Deák Ferenc-utca 31. (Bonts-ház I. em.)

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, agyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

dijmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó.

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a regen bevált orvosi

Steckenpferd Liliom-tejszappannal

Bergmann és Társa czegeg gyármánya Drezda és Elba melletti Teschenben. Az előtti Bergmann-féle Liliom-tejszappan (a két törpe védjeggyel) amely mentesíti az arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű fehériséget ad az arcoknak.

Darabonként 80 fillért kaphatók a következő gyógyszárakban:

- Hajós Árpád,
- Rozsnya Mátya,
- Földes Kelen-n,
- Vejtek és Weisz drogeriaiban és
- Hogodás Gyula pipere-üzletében.

Hölgyek

figyelmébe!

Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzolás tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 733

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János
első-első cipőraktár
Arad-Temesvár.

135-1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi ingyenfürdők felállításához szükséges 18 darab tölgyfa ponton szállításának elvállalása iránt folyó évi március hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Darabonként 700 korona, összesen 12600 korona.

Bánatpénzül letendő az árlejtés megkezdése előtt a városi pénztárnál a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban és a pénztári nyugta az ajánlathoz melléklendő.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a fenti határidő letelte előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtés vagy felülfizetés százalékokban fejezendő ki.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi március hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám
Vasszálló épületben, a volt U. sz. féle
fodrász-üzletet

megvettem 176

és ujonnan berendeztem és kérem a nagy-
érdemű közönség becses támogatását.

Tisztelettel

Busch György,
fodrász.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemence téglagyárában 18

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasut megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u.
7. sz. irodámban, vagy Maros-ut-
cai lakásomon. A téglát vám és
fuvarmentesen házhoz szállítom. —
A gyárba saját új mű utam vezet.
Nagy raktár saját gyártmányu hor-
nyolt és kupola cserepekben, flas-
ter-, kút- és facon-téglákban.

Kiadó lakások!

A Vörösmarty-utca 3. számú
házban, a színházzal szemben,
II. emeleti

utcai lakások

május hó 1-től,

illetve azonnal kiadók

Ugyanott a II. emeleten

egy kisebb budvari lakás
azonnal kiadó.

Bővebbet a gondnoknál a ház-
ban 6. ajtó szám. 496

Értesítés?

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szíves figyelmét felhívni
arra, hogy 793

Weitzer János-utca 10. szám alatt

Dr. Robitzek ház,

egy a mai kor igényeinek megfelelő

salont

nyitottam, ahol a lelegegység
izlést kielégítő angol és francia
divat szerinti **toiletteket** a leg-
jutányosabb árak mellett készítek,
melyre tapasztalatainkat úgy én,
mint nóm, nagy fővárosokban sze-
reztük meg.

Egyben arról is értesítjük a t.
hölgyközönséget, hogy a legmo-
dernebb szabászat tanítását a leg-
rövidebb idő alatt betanítjuk.

Nagybecsű pártfogást kér

Weisz Samu,

angol és francia női szabó.

Fizelő és tanuló leányok felvételnek.

A város belterületén

házhelyekre is felosztható (ki-
parcellázható) négy katasztrá-
lis hold területű jól termő, tel-
jesen beültetett

SZŐLŐ

szabad kézből

eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 693

➔ **Ügynökök kizárva.**

Nincs drágaság!

Elég bajuk van a háziasszonyoknak az ál-
talanos drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik
mi is kellemetlenséget okozni.

Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a be-
szerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett
fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi
mindézáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és
eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fen-
tartjuk.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése 841

ARADON.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőimet**, melyek meggátolják a láb-
fejlődést, gyermekknél, ugyancsak felnőtteknél
nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos
elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai for-
májú cipőktől meg nem különbözhető tartású szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérre teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója 641

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól
használt férfiruhákat, bundákat, to-
vábbá használt butorokat, Wertheim
Cassát, jégsekreényt, löszerszámot,
nyergeket és fegyvereket, ócska
vasat, rezet, ólomot és mindenféle fém-
árukat, régiségeket, akármily kicsiny
vagy legnagyobb mennyiségben.

Kívánatra házhoz vagy vidékre is egy levelező-
lap által rögtön megyek.

Üzletem helyisége jelenleg **Asz-
talos Sándor-utca 1 sz.** május hó
1-től a zsidó templom épületben.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

30.000 darab

színes, legdivatosabb fazonu

nap- és esőernyőt

minden elfogadható árban elárusít

Nassan R.

nap és esőernyő készítő

ARAD, Szabadság-tér 19. sz.

Rosenblüh X. és Jársa cég mellett.

Javításokat és áthuzásokat két óra

alatt eszközök. 822

Építető gazdák figyelmébe!

Csobán Tivadar

képeeltett köműveimester

Arad, Daák Ferenc-utca 30. sz.

(Ronts-téle ház.)

Elfogad az építészet terén elő-
forduló mindennemű

ipodai és kiviteli munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb
stílusban, valamint költségzsámítá-
sokat kívánatra készítek.

Az építészet terén mindennemű
felvilágosításokkal szolgálom.

Vázlat terveket ingyen készítek.

Tisztelettel 188

Csobán Tivadar,

építészeti vállalkozó.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, szanatóriumok, kórházak, hotellek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák, templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskai-ut 13.14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy a párisi és bécsi tanulmányutamból visszaérkeztem és

Andrássy-tér 8. sz. alatt

ajtó 5. Gebhart-ház egy

női kalap és diszítő
termet
nyitottam

és e szakmában mindent a legszébb és legizlésebben készítek. Ugyisint állandóan raktáron tartok **kész női kalapokat.**

Javításokat gyorsan és pontosan eszközölök. 564

Tisztelettel

Fischer Dóra,
Andrássy-tér 8. szám.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, lesti bántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött zékrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyer és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz névezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszor. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.90 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-vedjeggyel van ellátva. — Főszékhely:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

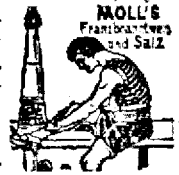
Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és vedjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJON ÁRPAD gyógyszerüzaraiban.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak vedjeggyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. vedjeggyel tünteti fel és „A

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivataiban.

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-
munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Rövid ideig tartó
engedélyezett

végeladás Masztig Pál

áruházában Arad, Andrássy-tér 22.

KOCH DÁNIEL

kerékpár, varrógép és Gramophonok nagy raktára.
Villanyvilágítás és telefon berendezések vállalata.

Gramophonok

kedvező fizetési feltételek mellett kapható. — Nagy választék legújabb felvételi Gramophon-lemezekben.

Elvállal

házi csengő- és villanyvilágítási berendezéseket valamint azok jókarban tartását. Szállít ventillátorokat és motorokat

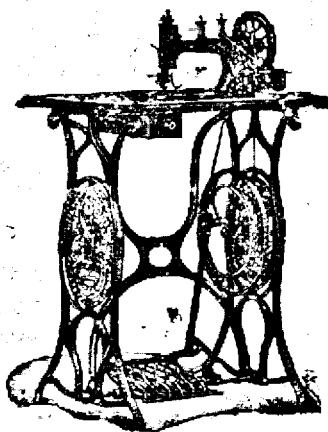
Kerékpárok

csakis jó és elsőrendű minőségűek, valamint ezek alkatrészeiből állandó nagy raktár van készletben.

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP ÉS GRAMOPHON

kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

— Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek. —

766

Nagy javító-műhely!

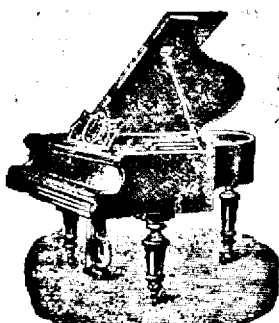
Telefon 440. sz.

Faix Jacques

zongoraterme
és készítési műterme

Aradon,

Batthyány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler
elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit.

valamint

saját gyártmányu zongoráit

927

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javítások, hangolások, ugyisint havi

kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

radi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festőgyárának festékével.